

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Egan G. - Děti oceánu.pdb

PDB Name: b
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 24.1.2007
Modification Date: 24.1.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Greg Egan

Děti oceánu

(Oceanic)

Vlny loď lehce zvedaly a zase snášely. Tak dlouho jsem zpomaloval dýchání, slad'oval jsem je s vrzáním trupu, až jsem přestal vnímat rozdíl mezi sotva patrným rytmickým pohybem kajuty a pocitem naplňování a vyprazdňování plic. Bylo to jako plavat ve tmě: každý nádech mne lehce nadnášel, s každým výdechem jsem se nořil zpátky.

Z lůžka nade mnou se jasně ozval hlas Daniela, mého bratra. "Věříš v Bohyni?"

Spánek mi z hlavy okamžitě vyprchal, ale neodpověděl jsem hned. Oči jsem vůbec nezavřel, ale tma neosvětlené kabiny jako by se přede mnou míhala, stopy falešného světla přelétaly jako mrak vyrušených much.

"Martine?"

"Nespím."

"Věříš v Bohyni?"

"Samozřejmě." Neznal jsem nikoho, kdo by v Bohyni nevěřil. Všichni o ní mluvili, všichni se k ní modlili. Daniel nejvíc ze všech. Minulé léto vstoupil do Hluboké církve, a proto se každé ráno před svítáním modlil celou jednu kilotau. Často jsem po probuzení zjistil, že klečí u protější stěny kajuty, něco mumlá a bije se do hrudi. Byl jsem rád, když se mi podařilo znovu usnout.

Naše rodina odjakživa patřila k Přechodné církvi, ale Danielovi bylo patnáct, takže byl dost starý, aby se rozhodl sám. Matka to přijala s diplomatickým mlčením, ale na otci bylo znát, že je hrdý na Danielovu nezávislost a sílu jeho přesvědčení. Moje pocity byly smíšené. Zvykl jsem si plavat v bratrově brázdě a nevadilo mi to, protože mne nechával nahlédnout dopředu: četl mi úryvky z knih, které četl sám, učil mne slova a věty z jazyků, které studoval, seznamoval mne s matematikou, jakou jsem se ještě neučil. Často jsme půl noci zůstali vzhůru a mluvili o hvězdných jádrech nebo o hierarchii transfininitních čísel. Ale o důvodech svého přestoupení a stále větší zbožnosti mi neřekl nic. Nevěděl jsem, jestli se mám tímto vyloučením cítit dotčený, nebo jestli mám být rád. Chápal jsem, že být Přechodným je jen chabá napodobenina vyznávání Hluboké církve, ale nebyl jsem si jist, zda je to tak špatné, když k prostřednosti patřila také možnost spát, dokud nevyjde slunce.

"Proč?" zeptal se Daniel.

Zadíval jsem se nahoru, kde byla spodní strana jeho pryčny. Nebyl jsem si jist, jestli ji skutečně vidím, nebo jestli si pouze představuji, že se její hmota liší od tmy vyplňující zbytek kajuty. "Někdo sem Anděly ze Země přivést musel. Jestli je Zaslíbená tak daleko od Země, že ji není vidět... jak jinak by mohli Zaslíbenou ze Země najít, kdyby jim Bohyně nepomohla?"

Slyšel jsem, jak se Daniel maličko pohnul. "Třeba měli Andělé lepší dalekohledy, než máme my. Nebo se ze Země rozlétli všemi směry, vypravili tisíc expedicí, aniž by tušili, co najdou."

Zasmál jsem se. "Ale sem museli, aby znovu dostali těla!" To věděl i desetiletý kluk, a ani nemusel být tak zbožný.

Bohyně Zaslíbenou přichystala jako místo, kde se Andělé mohli kát z toho, že si přivlastnili nesmrtelnost. Přechodní věřili, že za milion let bychom si znovu mohli vydobýt právo stát se Anděly; podle vyznavačů Hluboké církve jsme měli zůstat uvnitř těl, dokud hvězdy nespadnou z nebe.

"Kde bereš jistotu, že vůbec nějakí Andělé byli?" řekl Daniel. "Nebo že sem Bohyně skutečně poslala svou dceru Beatrici, aby jim ukázala cestu do těl?"

Chvilí jsem o tom přemýšlel. Jediné odpovědi, které mne napadaly, pocházely ze Svatých textů, a Daniel mi už před léty vštípl, že odvolávat se na autoritu nic neznamená. "Nevím," musel jsem přiznat nakonec. Připadal jsem si hloupě, ale zároveň jsem byl rád, že je ochoten se mnou o těchto složitých věcech mluvit. Chtěl jsem vědět, proč v Bohyni věřím, nestačilo mi, že to dělali všichni kolem mne.

"Archeologové prokázali, že jsme sem museli přijít před nějakými dvaceti tisíci lety," řekl. "Žádný starší důkaz přítomnosti lidí nebo jakýchkoli koekologických rostlin a živočichů neexistuje. To znamená, že Přelet se musel odehrát dřív, než praví Svaté texty, ale některá data se dají interpretovat různě, takže s přihlédnutím k jisté básnické licenci nemusí být nikde rozpor. A většina biologů se domnívá, že původní mikrofauna mohla vzniknout sama od sebe v průběhu milionů let, počínaje jednoduchými chemickými sloučeninami, což ovšem neznamená, že Bohyně celý proces neřídila. Skutečně je to tak, že všechno je slučitelné. Pravdu může mít obojí, věda i Svaté texty."

Napadlo mne, že vím, kam tím míří. "Chceš říct, že jsi našel způsob, jak využít vědu k dokázání toho, že Bohyně existuje?" Zmocnila se mne hrdost. Můj bratr byl génius!

"Ne." Daniel chvíli mlčel. "Obráceně to totiž funguje také. Bez ohledu na to, co stojí ve Svatých textech, se pro známé skutečnosti vždycky dají najít jiná vysvětlení. Lodě mohly mít pro opuštění Země úplně jiný důvod. Andělé mohli mít jiný důvod, proč si vytvořili těla. Nevěříci se nedá přesvědčit, že Svaté texty obsahují slova Bohyně. Všechno je jen otázka víry." "Hm."

"Víra je úplně nejdůležitější věc," pokračoval Daniel. "Když nemáš víru, můžeš podlehnout a uvěřit čemukoli."

Vyrazil jsem ze sebe zvuk vyjadřující souhlas a zároveň jsem se snažil nedat příliš najevo své zklamání. Očekával jsem od Daniela víc než neurčité tvrzení, z jakých se mi při kázáních v chrámu Přechodných chtělo klímat. "Viš, co musíš udělat, abys získal víru?"

"Ne."

"Požádat o ni. Nic víc. Požádat Beatrici, aby vstoupila do tvého srdce a dala ti dar víry."

"Ale vždyť to děláme pokaždé, když přijdeme do kostela!" namítl jsem. Nechtělo se mi věřit, že by již stačil zapomenout, jak obřad u Přechodných probíhá. Kněz nám kápne na jazyk mořskou vodu symbolizující Beatricinu krev a potom žádáme o dar víry, naděje a lásky.

"A dostal jsi jej?"

O tom jsem nikdy nepřemýšlel. "Vlastně nevim." V Bohyni jsem přece věřil. "Možná dostal."

Daniel neskrýval pobavení. "Kdybys dar víry měl, věděl bys to."

Znepokojeně jsem upíral oči nahoru do tmy. "Musí člověk vstoupit do Hluboké církve, aby o ni mohl požádat správně?"

"Ne. Ani v Hluboké církvi nepozvali Beatrici do svého srdce všichni. Musíš to udělat tak, jak to stojí ve Svatých textech: 'opět jako dítě před narozením, nahý a bezmocný'."

"Ale ponořený jsem přece byl, ne?"

"Do kovové mísy, když jsi byl na světě třicet dní. Ponoření v kojeneckém věku je gesto ze strany rodičů, potvrzení jejich dobrých úmyslů. Ale pro spasení dítěte to nestačí."

Ted' už jsem nevěděl kudy kam. Otec s Danielovým přestoupením přinejmenším souhlasil... ale Daniel se mi ted' snažil namluvit, že kontakty naší rodiny s Bohyní byly hluboce nedostačující, ne-li dokonce předstírané.

"Vzpomínáš si, co Beatrice řekla svým následovníkům, když se naposledy zjevila?" zeptal se Daniel. "Nejste-li ochotni utonout v mé krvi, nikdy nespátíte tvář mé matky." Proto si navzájem svázali ruce a nohy a zatížili se kameny."

Hrdlo se mi sevřelo. "A ty jsi to udělal?"

"Ano."

"Kdy?"

"Skoro před rokem."

V hlavě jsem měl zmatek jako nikdy předtím. "Máma a táta u toho byli?"

Daniel se rozesmál. "Ne! To není veřejný obřad. Pomáhalo mi několik přátel z modlitební skupiny. Někdo musí být na palubě a vytáhnout tě nahoru, protože by bylo troufalé očekávat, že Beatrice ti přetrhne provazy a vyneset tě na hladinu, jak to udělala svým následovníkům. Ale ve vodě jsi s Bohyní sám."

Slezl ze své pryčny a dřep l si k mému lůžku. "Jsi připraven dát svůj život Beatrici, Martine?" Když promluvil, tmou propluly šedé jiskry.

Váhal jsem. "Co kdybych se jenom potopil? A zůstal nějakou dobu pod vodou?" V noci jsem už mnohokrát plaval kus od lodě, nebylo se čeho bát.

"Ne. Musíš mít zátěž." Jeho tón jasně říkal, že kompromis v této věci není možný. "Jak dlouho dokážeš zadržet dech?"

"Dvě stě tau." Přidal jsem si. Dvě stě byl můj cíl.

"To stačí."

Neodpověděl jsem. "Pomodlím se s tebou," řekl Daniel.

Vylezl jsem z postele a klekli jsme si vedle sebe. "Prosím tě, svatá Beatrice," šeptal Daniel, "dej mému bratroví Martinovi odvahu přijmout drahocenný dar tvé krve." Potom se začal modlit v nějakém cizím jazyce, alespoň mi to tak připadalo; v rychlém sledu ze sebe vychrlil proud rezavých slabik, nepodobajících se ničemu, co jsem dosud slyšel. Bojácně jsem poslouchal. Nebyl jsem si jist, zda chci, aby mi Beatrice pomohla změnit názor, a bál jsem se, že by tento projev vroucností mohl být tím, co ji přesvědčí.

"Co když to neudělám?" řekl jsem.

"Potom nikdy nespátíš tvář Bohyně."

Věděl jsem, co to znamená: bloudil bych osamocen břichem Smrtky, potmě, věčně. A i kdyby se v tomto ohledu pasáž ve Svatých textech neměla chápat doslovně, realita zakrytá touto metaforou mohla být jedinečně horší. Nepopsatelně horší.

"Ale... co máma s tátou?" Větší starosti jsem si dělal kvůli nim, protože jsem věděl, že by na Danielův rozkaz nikdy nepřešli bok lodí se závažími.

"To by trvalo," řekl tiše.

Zatočila se mi hlava. Daniel to myslel naprosto vážně.

Slyšel jsem, jak vstal a došel k žebříku. Vystoupil o několik příček nahoru a otevřel příklop. Dovnitř proniklo dost světlo hvězd, aby jeho paže a ramena dostaly tvar, ale když se pak ke mně otočil, tvář jsem stále neviděl. "Pojď, Martine!" zašeptal. "Čím déle to budeš odkládat, tím to bude těžší." Znal jsem tu tichou naléhavost, která se z jeho hlasu ozývala: plná příslibů, spiklenecká, nemělo to nic společného s netrpělivostí dospělých. Jako by mne vyzýval, abych se přidal k púlnoční loupeživé výpravě do spíže - ne proto, že by nějakého pomocníka doopravdy potřeboval, ale proto, že mne

nechtěl připravit o to vzrušení a kořist

Myslím, že jsem se věčného zatracení bál víc než utopení. Navíc jsem Danielovi vždy věřil, že mne před nebezpečími bude varovat. Tentokrát jsem však nebyl tak docela přesvědčen, že má pravdu, takže mne muselo pohánět něco více než strach a slepá důvěra.

Možná za tím bylo to, že mi nabízel, že ze mne udělá sobě rovného. Bylo mi deset let a toužil jsem se stát něčím víc, než jsem byl; dosáhnout nikoli tíživé dospělosti svých rodičů, ale středového bodu, k němuž dospěl Daniel, plného svobody a tajemství. Chtěl jsem být stejně silný, stejně rychlý, stejně chytrý a stejně sečtělý jako on. Být si stejně jistý Bohyní bych si jako prioritu nevybral, ale nemělo valný smysl dělat si naděje, že by mi božský zásah mohl něco jiného dát.

Vylezl jsem na palubu za ním.

Vzal z truhlice na nářadí provaz, nůž a čtyři volná závaží, jaká jsme používali na sítě. Navázal závaží na provaz. Já jsem si pak sundal trenýrky, sedl jsem si nahý na palubu a čekal jsem, až mi kotníky sváže osmičkovým uzlením. Zkusil jsem zvednout nohy; závaží mi nepřipadala tak těžká. Věděl jsem však, že ve vodě budou více než dostatečná, aby zvrátila slabý vztlak mého těla.

"Martine? Předpaž."

Najednou mi do očí vhrkly slzy. Kdybych měl volné ruce, mohl bych proti tahu závaží alespoň plavat. Ale se svázanými rukama budu bezmocný.

Daniel se přikrčil a podíval se mi do očí. "Psst. To je dobré."

Nenáviděl jsem se. Cítil jsem, že mám tvář staženou do masky brečícího nemluvněte.

"Bojíš se?"

Přikývl jsem.

Daniel se povzbudivě usmál. "A víš proč? Víš, kdo za to může? Smrtka nechce, aby tě Beatrice získala. Chce tě mít pro sebe. Proto je s tebou tady na lodi a zasévá ti do srdce strach, protože ví, že už tě téměř ztratil."

Viděl jsem, jak se ve stínech za truhlou na nářadí něco pohnulo, sklouzlo to do tmy. Kdybychom se teď vrátili dolů do kajuty, přišel by tam Smrtka za námi? Aby počkal, až Daniel usne? Koho bych mohl požádat, aby ho odehnal, kdybych se k Beatrice obrátil zády?

Klopil jsem oči k palubě, z tváře mi kanuly slzy hanby. Předpažil jsem ruce, zápěstími k sobě.

Když mi Daniel ruce svázal - ne dlaněmi k sobě, jak jsem očekával, ale samostatnými smyčkami spojenými krátkým mostem - odmotal z navijáku na zádi lodě dlouhý kus provazu a stočil ho na palubě do velkých kol. Bránil jsem se přemýšlet, jak je dlouhý, ale věděl jsem, že jsem se tak hluboko ještě nikdy nepotopil. Vzal tupý hák na konci provazu, nasunul mi ho na ruce, a pak jej zašrouboval, aby vznikl nepřerušovaný kruh. Pak ještě jednou zkusil, jestli provaz, provaz kolem mého zápěstí, není příliš stažený, aby mne spálil, ani volný, abych mohl vyklouznout. Když to dělal, všiml jsem si, jak mu něco přelétlo po tváři: nějaký stín vlastní pochybnosti nebo strachu. "Drž se toho háku," řekl mi. "Pro všechny případy. Za žádných okolností ho nepouštěj. Rozumíš?" Pošeptal něco Beatrice a podíval se na mne, opět sebevědomý.

Pomohl mi vstát a přejít k ochrannému zábradlí hned vedle navijáku. Potom mne chytl v podpaží, přenesl mne přes zábradlí a postavil mne na vnější trup. Paluba byla netečná, tvořila ji mineralizovaná vnitřní schránka, ale na druhé straně zábradlí byl trup hmatatelně živý: kluzký od ochranných výměšků, zářící měkkým světlem. Marně jsem se na kluzké kůži snažil zachytit prsty na nohou; nenacházel jsem žádnou oporu. Trup dokázal část mé váhy udržet, ale Danielovy ruce se časem určitě unaví. Jestli jsem to chtěl vzdát, musel jsem to udělat rychle.

Foukal teplý vítr. Rozhlédl jsem se po rovném obzoru, po jasných hvězdách, po stříbřitém odlesku vodní hladiny.

Daniel začal předfíkávat: "Svatá Beatrice, jsem připraven zemřít pro tento svět. Dovol mi utonout v tvé krvi, abych mohl být spasen a pohlédnout do tváře tvé matky."

Opakoval jsem jeho slova a snažil jsem se přijmout je za svá.

"Svatá Beatrice, nabízím ti svůj život. Všechno, co teď dělám, dělám pro tebe. Vstup do mého srdce a daruj mi víru.

Vstup do mého srdce a daruj mi naději. Vstup do mého srdce a daruj mi lásku."

"A daruj mi lásku."

Daniel mne pustil. Zpočátku se zdálo, jako by mne na trupu drželo nějaké kouzlo. Přetočil jsem se kolem osy dozadu, ale padat jsem nezačal. Svíral jsem hák, tiskl jsem si studený kov na břicho a prosil jsem provaz z navijáku, aby se zasekl a nechal mne viset ve vzduchu. Dokonce jsem se na to škubnutí připravil. Něco ve mně stále věřilo, že bych si to ještě mohl rozmyslet.

Potom mi nohy uklouzly. Zřít se do oceánu a klesat jsem přímo dolů.

Nebylo to jako skok - ani jako skok z nevyzkoušené výšky, kdy tak dlouho trvá, než voda člověka zastaví, že z toho začne jít strach. Padal jsem vodou čím dál rychleji, jako by to byl vzduch. Původní představa, že mne provaz zadrží nad vodou, teď přešla do opačného extrému - mé zrychlování dokazovalo, že odmotaný provaz na palubě nebyl k ničemu připevněn, že jeho předřčený konec je již pod hladinou. Tak to přece udělali následovníci, ne? Nechali se hodit do vody bez záchranného lana. Takže Daniel provaz přerezal a já byl na cestě na dno oceánu.

Potom mi hák zvedl ruce nad hlavu a škulb mi zápěstími a rameny. Stál jsem.

Obrátil jsem se tváří k hladině, ale do této hloubky nepronikalo ani světlo hvězd, ani slabá fosforescence lodi. Vypustil jsem z úst proud bublin; cítil jsem, jak mi unikají přes horní ret, ale stopu nezanechávaly ve tmě žádnou.

Opatrně jsem přešel rukama po háku. Provaz mi na zápěstích dosud držel pevně, ale Daniel mne varoval, abych mu nevěřil. Zvedl jsem kolena k hrudi, abych vyzkoušel, jak působí závaží. Kdyby se provaz přetrhl, měl bych alespoň volné ruce, ale ani tak jsem si nebyl jist, jestli bych dokázal vyplavat. Představa, jak padám dolů a snažím se rozvázat uzly na kotnících, mne naplnila hrůzou.

Ramena mne bolela, ale zraněn jsem nebyl. Přitáhnout se, abych měl bradu ve výšce dolního konce háku, příliš námahy nestálo. Ale dál to šlo těžko - s rukama tak blízko sebe jsem se nedokázal pořádně zapřít - ale na třetí pokus se mi podařilo zaklesnout se pažemi, směřujícími přímo dolů.

Když jsem to dělal, žádný plán jsem v hlavě neměl, ale potom mne napadlo, že i se svázanýma rukama a nohama bych mohl zkusit po provaze šplhat. Šlo jen o to začít. Musel bych se obrátit vzhůru nohama, sevřít provaz mezi koleny a pak se stočit do klubička - hák táhnout s sebou - a chytit se rukama o něco výš.

A kdybych nedosáhl dost vysoko, abych se narovnal?

Stoupal bych nohama napřed.

Nepodařil se mi ani první krok. Myslel jsem, že bude stačit držet ruce napnuté a překotit se pozpátku, ale ve vodě ani dvě třetiny těla nestačily na vyrovnaní zátěže.

Zkusil jsem to jinak. Spustil jsem se tak, abych visel na napjatých pažích, zvedl jsem nohy nejvýš, jak to šlo, a znovu jsem se zkusil vytahovat nahoru. Ale mé sevření nedokázalo odolat točivé síle závaží. Pouze jsem se protočil kolem těžiště - které jsem měl někde v oblasti kolenou - a skončil jsem v poloze, kdy jsem byl stále prohnutý, ale téměř v horizontále.

Znovu jsem se spustil dolů a zkusil jsem protáhnout nohy mezi spojenými pažemi. Na první pokus se mi to nepodařilo a když jsem se nad tím znovu zamyslel, zdálo se mi, že je to stejně špatný tah. I kdybych dokázal sevřít provaz mezi svázanýma nohama - a nedosáhl bych jen toho, že bych se neovladatelně překotil pozpátku a vykloubil si ramena - šplhat po provaze vzhůru nohama s rukama za zády by buď vůbec nešlo, nebo by to bylo tak těžkopádné a vysilující, že by mi kyslík došel dřív, než bych zdolal desetinu cesty.

Nechal jsem z plic uniknout další trochu vzduchu. Cítil jsem, jak mi svaly bránice vyčítají, že jim bráním udělat to, co udělat chtějí; zatím nijak naléhavě, ale s vědomím, že nemám žádnou moc nad tím, kdy se budu moci znovu nadechnout, bylo o to těžší zachovat klid. Věděl jsem, že se mohu spolehnout na to, že mne Daniel při dvou stech vytáhne na hladinu. Jenže zatím jsem nejděle vydržel pod vodou sto šedesát. Čtyřicet dalších tau bude trvat celou věčnost.

Téměř jsem zapomněl, proč celé to utrpení podstupuji, ale teď jsem se začal modlit. Prosím, svatá Beatrice, nenech mne zemřít. Vím, že ty ses takto utopila, abys mne spasila, ale moje smrt nikomu nepomůže. Daniel by měl velký průšvih... ale to nemá být hrozba, jen takový postřeh. Pocítil jsem osten úzkosti; že bych teď ke všemu ostatnímu ještě urazil dceru Bohyně? Bojoval jsem dál, ale sebedůvěra mne opouštěla. Já nechci zemřít. Ale to už víš. Takže nevím, co dalšího bys ode mne chtěla slyšet.

Vypustil jsem trochu vydýchaného vzduchu. Mrzelo mne, že jsem si nepočítal, jak dlouho jsem pod hladinou; člověk by neměl vyprazdňovat plíce tak rychle - když byly prázdné, bylo ještě těžší se nenadechnout - ale zadržovat všechnen oxid uhličitý příliš dlouho také nebylo dobré.

Zdálo se, že modlení jen stupňuje mé zoufalství, tak jsem zkusil přijít na jiné zbožné myšlenky. Nepamatoval jsem si ze Svatých textů nic doslovně, ale hlavou mi začaly probíhat hlavní myšlenky z nejdůležitější pasáže.

Poté, co žila ve svém těle třicet let a přesvědčila všechny Anděly, aby se znovu stali smrtelnými, vrátila se Beatrice do jejich opuštěné kosmické lodi a vlétla s ní rovnou do oceánu. Když Smrtka viděl, jak se blíží, vzal na sebe podobu obrovského hada, stočil se ve vodě a čekal. A přestože Beatrice byla dcerou Bohyně a měla moc udělat cokoli, nechala se Smrtkou pozřít.

Tolik nás milovala.

Smrtka si myslel, že uchvátil všechno. Beatrice byla uvězněna v něm, potmě a sama. Andělé měli opět těla, takže ani nemusel čekat, až spadnou hvězdy, aby je uchvátil.

Jenže Beatrice byla částí Bohyně. Smrtka spolkl část Bohyně. To byla chyba. Po třech dnech rozevřel čelisti a Beatrice z nich vylétla ven, oděná ohněm. Smrtka byl poražen, pokořen, oslaben.

Údy jsem měl ochablé, ale v hrudi mne pálilo. Smrtkovi zůstalo dost síly, aby si ponechal ztracené. Začal jsem sebou slepě zmitat, plýtvat kyslíkem, který mi v krvi ještě zbyl. Zoufale jsem potřeboval odvést pozornost od nutkání nadechnout se.

Prosím, svatá Beatrice-

Prosím, Danieli-

Za očima mi vykvétaly zářivé šmouhy a odplouvaly do vody. Díval jsem se, jak se stácejí do něčeho, co vypadá jako vír, jako by je něco do sebe vtahovalo.

Byla to tlama hada, chystajícího se polknout mou duši. Otevřel jsem ústa a vyrazil jsem ze sebe zoufalý zvuk. Smrtka plaval blíž, aby mne políbil, aby mi do plic vdechl studenou vodu.

Najednou všechno kolem zaplavilo světlo. Had se obrátil a dal se na útěk, jako bledý, bázlivý červ. Zaplavila mne vlna radosti, jako bych byl znovu malé dítě a matka mne pevně ovinula pažemi. Bylo to jako koupat se v slunečních paprscích, poslouchat smích, snít o hudbě tak krásné, že ani nemůže být skutečná. Každý sval mého těla se nadále snažil otevřít má ústa vodě, ale najednou jsem s tím bojoval téměř bezděčně a místo toho jsem vychutnával tu zvláštní euforii.

Na rukou mne zastudil vzduch. Vytáhl jsem se, abych se nadechl, a pak jsem znovu klesl, omámený závratí, prskající kolem sebe, vděčný za každé nadechnutí, ale stále rozjařený něčím úplně jiným. Světlo, které mi zalilo oči, bylo pryč, ale všude, kam jsem se podíval, po něm zůstal fialový paobraz. Daniel navíjel dál, až se mi hlava dostala do výšky zábradlí. Potom zajistil naviják, shýbl se a přehodil si mne přes rameno.

Ve vodě mi bylo docela teplo, ale teď mi cvakaly zuby. Daniel mne zabalil do ručníku a teprve potom začal přezobávat provaz. "Jsem šťastný jako nikdy," oznámil jsem mu nadšeně. Pokynul mi, abych se ztišil, ale potom sám radostně zašeptal: "To je Beatricina láska. Od tohoto okamžiku bude stále s tebou, Martine."

Překvapeně jsem na něho zamrkal. Pak jsem se zasmál vlastní hlouposti. Do této chvíle mne vůbec nenapadlo spojit si

to, co se stalo, s Beatricí. Ale samozřejmě to byla ona. Požádal jsem ji, aby vstoupila do mého srdce, a ona to udělala. A viděl jsem to Danielovi ve tváři: rok poté, co sám utonul, její přítomnost stále cítil.

"Všechno, co od této chvíle uděláš, děláš pro Beatrici," řekl. "Když se podíváš do dalekohledu, uděláš to na počest jejího stvoření. Když budeš jíst, pít nebo plavat, budeš tím děkovat za její dary." Nadšeně jsem přikyvoval.

Daniel všechno uklidil, dokonce i vytřel loužičky vody, které po mně na palubě zůstaly. Když jsme se pak vrátili do kajuty, předčítal mi ze Svatých textů. Byly to pasáže, jímž jsem předtím nikdy nerozuměl, ale teď to vypadalo, jako by všechny byly o utonutí a o tom, co jsem cítil. Bylo to, jako bych otevřel knihu a na každé stránce v ní našel své jméno. Když pak Daniel usnul dřív než já, poprvé v životě jsem neucítil ani náznak samoty. Byla se mnou Dcera bohyně. Cítil jsem její přítomnost v hlavě jako plamen prozařující teplem tmu za mýma očima.

Plamen, který mi dává útěchu a sílu.

Který mi dává víru.

Kláster se nacházel téměř čtyři miliradiány od našeho domova. Daniel a já jsme s člunem zajeli na smlouvené místo, kde jsme se před další cestou setkali ještě se třemi malými plavidly. Opakovalo se to každou desátou noc již skoro rok - a rok předtím jezdil Daniel do modlitební skupiny sám - takže člun příliš vedení nepotřeboval. Živiny si bral přímo z oceánu, poháněl se tím, že pumpoval vodu jemnými kanálky ve své kůži, a řídil se podle slunečního světla a magnetického pole Zaslíbené. Byla to dokonalá ukázka dědictví Andělů, jemuž se technika nikdy nemohla vyrovnat. Bartoloměj, Ráchel a Agnes seděli v jednom člunu a pluli vedle nás. Ostatní jeli napřed. Bartoloměj a Ráchel byli manželé, přestože jim bylo teprve sedmnáct, ani ne tolik co Danielovi. Agnes, Ráchelině sestra, bylo šestnáct. Jelikož jsem byl z modlitební skupiny nejmladší, Agnes od prvního dne, kdy jsem se k nim připojil, cítila potřebu se o mne starat. "Dneska tě čeká velká noc, Martine, víš to?" Přikývl jsem, ale neměl jsem chuť v rozhovoru pokračovat. Nechal jsem ji, ať se baví s Danielem. Už se stmívalo, když se před námi objevil klášter, kuželovitá věž postavená z minimálně deseti tisíc trupů, vyrůstající z vody jako stylizovaná Beatricina kosmická loď. Namířená k obloze, nikoli do hlubin. Přestože někteří vykladači Svatých textů trvali na tom, že loď jako taková se navždy potopila a Beatrice vyšla z vod bez pomoci, byl to jasný symbol jejího vítězství nad Smrtkou. Během tří dnů jejího odloučení od Bohyně byla ve všech těchto stavbách tma, ale do té doby chybělo ještě půl roku. Dnes klášter zářil z každého průzoru.

K základně věže vedl úzký tunel. Čluny ve vodě zachytily jeho pach a jeden po druhém vpluly dovnitř. Věděl jsem, že čluny nemají duši, ale uvažoval jsem, jak by jim asi bylo, kdyby si své chování uvědomovaly. Obvykle pobývaly v přístavišti uvnitř trupu, v jakési kapse v lodní kůži, která je uzavírala, ale prakticky je ponechávala vystavené vlivům prostředí. Instinktivně přiváběny do této obrovské stavby, možná by se cítily ještě bezpečněji, ještě příjemněji než se svou mateřskou lodí. Když jsem to řekl před ostatními, Ráchel v člunu za mnou se zahihňala. "Ty máš ale nápady," řekla Agnes.

Stěny tunelu vydávaly bledězelený svit, ale otvor před námi byl zalit bílým světlem lampy, pronikavě jasnějším. Vpluli jsme do kruhového kanálu kolem rozlehlého atria a pokračovali jsme, dokud čluny nenašly volné místo, kde mohly přistát.

Jak jsme vystupovali, každý krok, každé cáknutí nám vracela ozvěna. Zvedl jsem oči ke stropu, kopuli poslepované ze stovek vypouklých, trojúhelníkových kusů trupů, potetovaných výjevy ze Svatých textů. Původní kresby byly starší než tisíc let, ale živá lodní kůže během deseti let pigment odbourávala, takže je mniši museli neustále obnovovat.

Moje oblíbená byla "Beatrice přicházející k Andělům". Jelikož Andělé nebyli z masa a kostí, nevyrůstali v matkách; zjevovali se z ničeho na ulicích Nehmotných měst. Na obrázku na stropě bylo Beatricino nehmotné tělo hotové pouze zpola. Cherubín se činili, aby nehmotné kosti jejích nohou a rukou obalili nehmotnými svaly, žilami a kůží. Několik Andělů v zářivých šatech se na ní úkosem dívalo, ale bylo znát, že na ně nedělá nijak zvláštní dojem. Nemohli ještě vědět, kdo je.

Chodba zdobená menšími kresbami vedla z atria do modlitebny. Modlitební skupina měla kolem padesáti členů - včetně několika kazatelů a mnichů, kteří se však chovali stejně jako všichni ostatní. V kostele vše podléhalo liturgii. Kněz odříkal kázání, ale věřící prakticky nemohli dělat nic víc než se jednohlasně modlit nebo zpívat a mechanicky odpovídat. Zde byla svázanost mnohem menší. Každou noc měli řeč dva nebo tři různí mluvčí - někdy hosté, kteří klášter navštívili, někdy členové skupiny - a potom mohl kdokoli skupinu požádat, aby se s ním modlila za to, za co chtěl.

Zaostal jsem za ostatními, ale podrželi mi sedadlo u uličky. Nalevo ode mne seděla Agnes, dál potom Daniel, Bartoloměj a Ráchel. "Jsi nervózní?" zeptala se Agnes.

"Ne."

Daniel se zasmál, jako bych řekl něco komického.

"Nejsem," řekl jsem. Chtěl jsem, aby to znělo hrdě a vyrovnaně, ale výsledek byl zatrpklý a dětinský.

První dva mluvčí byli laičtí teologové, Pevnozemci, kteří byli v klášteře na návštěvě. Jeden přednášel o lidech, kteří vyznávají falešná náboženství, ale vlastně se modlí k Beatrici, pouze o tom nevědí. Tvrdil, že nebudou zatraceni, protože si kulturu, v níž se narodili, nemohli vybrat. Beatrice prý pozná, že byli vedeni dobrými úmysly, a odpustí jim. Chtěl jsem, aby to byla pravda, ale nedávalo mi to smysl. Buď Beatrice byla Dcerou bohyně a všichni, kteří si mysleli něco jiného, se od ní odvrátili do tmy, nebo... nebylo žádné "nebo". Stačilo mi zavřít oči a pocítit její přítomnost, abych to pochopil. Přesto mu všichni zatleskali, když domluvil, a otázky, které mu lidé adresovali, s jeho názory sympatizovaly. Možná pro mne byly jeho výklady příliš složité.

Druhý mluvčí se o Beatrici vyjadřovala jako o "svatém klaunovi" a tvrdě nás vyplísnila za to, jak málo si všímáme jejího smyslu pro humor. Odkazovala na pasáže ze Svatých textů, které podle ní byly vtipy, a potom nějakou dobu mluvila o "hojivé moci smíchu". Bylo to poutavé asi jako přednáška o výživě a hygieně. Měl jsem co dělat, abych udržel oči otevřené. Na konci nikoho žádná otázka nenapadla.

Potom Karol, která shromáždění řídila, řekla: "A teď nám Martin podá svědectví o síle Beatrice v jeho životě."

Všichni se povzbudivě roztleskali. Když jsem vstal a vykročil do uličky, Daniel se naklonil k Agnes a jizlivě zašeptal: "To bude něco."

Postavil jsem se za pulpit a přednesl jsem řeč, kterou jsem si několik dní připravoval. Řekl jsem, že Beatrice je teď vedle mne při všem, co dělám: když studuji, pracuji, jím, plavu, nebo jen tak sedím a dívám se na hvězdy. Když se ráno probudím a podívám se do svého srdce, ona je tam, pevná, připravená pomoci silou a radou. Když v noci ležím v posteli, ničeho se nebojím, protože vím, že ona nade mnou bdí. Před utonutím jsem si svou vírou nebyl jist, avšak nyní již nikdy nebudu schopen pochybovat, že Dcera bohyně skutečně vstoupila do těla z masa a kostí, zemřela a porazila Smrtku, protože nás miluje.

Byla to všechno pravda, ale jak jsem to říkal, nedokázal jsem zapomenout Danielova jizlivá slova. Díval jsem se přes řady k místu, kde jsem předtím seděl, na lidi, s nimiž jsem přijel. Co jsem s nimi vlastně měl společného? Ráchel a Bartoloměj byli manželé. Bartoloměj a Daniel spolu studovali a dosud hráli v jednom divebalovém týmu. Daniel a Agnes se nejspíš měli rádi. Daniel byl můj bratr... ale to se podle všeho projevovalo jediným rozdílem - tím, že mne dovedl zesměšňovat mnohem lépe než kdokoli cizí.

Při společné modlitbě, která následovala, jsem nedokázal vnímat problémy a radosti, o něž se jednotliví lidé se skupinou dělili. V duchu jsem se snažil Beatrici přivolat, aby rozbila chuchvalec hněvu v mém srdci. Ale nešlo mi to; příliš jsem se od ní odvrátil.

Když shromáždění skončilo a lidé se začali přesouvat do sousední místnosti, aby si chvíli popovídali, zůstal jsem pozadu. Jakmile mi ostatní zmizeli, vyklouzl jsem na chodbu a zamířil jsem nejkratší cestou ke člunu.

Daniel se mohl domů svést s přáteli, nebyla to pro ně velká zájždka. Chtěl jsem počkat kousek od lodi, dokud se neobjeví; kdyby rodiče viděli, že jsem přijel sám, průsvih by mne neminul. Daniel by byl samozřejmě našťavaný, ale nezradil by mne.

Jakmile jsem dostal člun z přístaviště, věděl přesně, kam jet: kanálem dokola, zpátky do tunelu a ven na širé moře. Ujížděl jsem klidnými, temnými vodami a cítil jsem, jak se ke mně Beatrice vrací, což vypadalo jako znamení, že chápe nutnost mého odchodu.

Sklonil jsem se a ponořil jsem ruku do vody. Cítil jsem proud, který člun vytvářel tím, jak buňkami své kůže propouštěl ionty dovnitř a ven. Vnější trup modravě světélkoval, spíš pro výstrahu jiným plavidlům, než aby svítil na cestu. V Beatriciných dobách se jeden z jejích stoupenců usadil v Nehmotném městě a vyvinul tohoto tvora z ničeho. Jímala mne závat, když jsem si představil, co všechno museli Andělé znát. Nebyl jsem si jist, proč se postupem času tolik ztratilo, ale věděl jsem, že to chci všechno znovu objevit. Ani podle Hluboké církve na tom nebylo nic špatného, pokud bychom to nepoužili k tomu, abychom znovu zkusili získat nesmrtelnost.

Klášter se scvrkl do světlé skvrnky na obzoru. Žádný jiný maják nebylo na hladině vidět, ale uměl jsem se orientovat podle hvězd a vycítil siločáry, proto jsem věděl, že člun míří správným směrem.

Když jsem v dálce zahlédl modrou tečku, bylo mi jasné, že to není Daniel s ostatními, kteří mne pronásledují; blížila se ze špatného směru. Díval jsem se, jak se člun blíží, a byl jsem čím dál nervóznější; kdyby to byl někdo, koho jsem znal, a kdybych si nevymyslel dobrý důvod, proč jsem na moři sám, určitě by se to doneslo rodičům.

Než jsem na palubě dokázal někoho rozeznat, hlas zakřičel: "Můžeš mi pomoci? Ztratil jsem se!"

Než jsem odpověděl, zamyslel jsem se. Hlas zněl téměř nevzrušeně, jako by pro něj takové nepokryté přiznání bezmocnosti nic neznamenalo, přitom to nebyla legrace. Nemoc nebo nevolnost mohla způsobit poruchy ve vnímání denní fáze a magnetického pole, takže orientovat se podle hvězd pak bylo mnohem těžší. Několikrát se mi to stalo a byl to děsivý zážitek - přestože jsem stál v bezpečí na palubě naší lodi. Takto pozdě v noci mohl člun, který se řídil pouze smyslem vnímajícím pole, ztratit svou polohu, obzvlášť když se s ním člověk snažil dojet někam, kde předtím nikdy nebyl.

Zakřičel jsem naše souřadnice a čas. Byl jsem přesvědčen, že je znám s přesností řádově stovek mikroradiánů a několika set tau.

"To není možné! Mohu se přiblížit? Ať si naše čluny promluví."

Váhal jsem. Kam až moje paměť sahala, vtloukali mi do hlavy, že kdybych se někdy ocitl na moři sám, mám se jiným plavidlům vyhýbat širokým obloukem, když lidi na palubě neznám. Ale byla se mnou Beatrice a jestli někdo potřeboval mou pomoc, nemohl jsem mu ji odmítnout.

"Tak dobře!" Úplně jsem zastavil a počkal jsem, až cizinec překoná vzdálenost, která nás dělila. Když ke mně člun přirazil, s překvapením jsem zjistil, že jeho pasažérem je mladý muž. Vypadal, že by mohl být stejně starý jako Bartoloměj, ale hlas měl o hodně starší.

Člunům jsme nemuseli říkat, co mají dělat; ke spuštění chemické výměny informací stačila blízkost. "Vyjel sis sám?" zeptal se muž.

"S bratrem a přáteli. Jen jsem jim ujel kousek napřed."

Usmál se, když to slyšel. "Poslali tě pryč, že? Co si myslíš, že tam teď dělají?" Neodpověděl jsem; nebylo slušné tak mluvit o lidech, které člověk ani nezná. Muž přelétl očima po horizontu a potom v účastném gestu rozpráhl ruce. "Určitě si připadáš odtrženě."

Zavrtěl jsem hlavou. Na palubě za ním ležel dalekohled. Mohl si zjistit, že jsem sám, ještě než zavolal o pomoc.

Obratně přeskočil z jednoho člunu na druhý a přistál na záďové lavici. "Není tu co ukrást," řekl jsem. Naskočila mi husí kůže, spíš z nevěřícnosti než ze strachu. Ve svitu hvězd stál na lavici a vytahoval z opasku nůž. Podrobnosti, kterých jsem si všiml - obrazec vyrytý do rukojeti, zoubkované ostří čepele - ještě zvýrazňovaly snový dojem.

Zakašlal, jako by náhle znervózňel. "Když budeš dělat, co ti řeknu, nic se ti nestane."

Nabral jsem do plic vzduch a ze všech sil jsem zakřičel o pomoc. Věděl jsem, že na doslech nikdo není, ale říkal jsem si, že by ho to ještě mohlo zastrašit. Rozhlédl se, spíš překvapeně než zlostně, jako by nemohl uvěřit, že bych se tak

zbytečně namáhal. Skočil jsem pozpátku do vody. Vzápětí jsem zaslechl, jak skočil za mnou.

Nad sebou jsem zahlédl modravý svit člunů a začal jsem ze všech sil plavat dolů a od nich, aniž bych marnil čas pátráním po jeho stínu. V uších mi hučela krev, ale věděl jsem, že se pohybuji prakticky neslyšitelně; i kdyby byl rychlý, ve tmě mohl proplavat kolem mne a ničeho si nevšimnout. Pokud by mne nechytily brzy, pravděpodobně by se vrátil do člunu a počkal si, že mne zahlédne, až vyplavu pro vzduch. Musel jsem se vynořit tak daleko, abych byl neviditelný - i pro dalekohled.

Měl jsem strach, že každou chvíli ucítím, jak se mi kolem kotníku sevře ruka, ale Beatrice stála při mně. Jak jsem plaval, vzpomínal jsem na utonutí a cítil jsem její přítomnost silněji než kdy dřív. Když už mi plíce málem pukaly, pomohla mi vytrvat. Moje údy se pohybovaly čistě mechanicky, před očima mi pluly světelné šmouhy. Když jsem konečně poznal, že se musím vynořit, otočil jsem se obličejem vzhůru a pomalu jsem vyplaval nahoru. Zůstal jsem ležet na zádech, nad hladinou pouze ústa a nos; pokušení vystrčit celou hlavu a rozhlédnout se jsem odolal.

Několikrát jsem naplnil a vyprázdnil plíce a znovu jsem se potopil.

Když jsem se vynořil popáté, odvážil jsem se ohlédnout. Ani jeden člun jsem neviděl. Zvedl jsem se výš, pak jsem se otočil kolem dokola, kdybych náhodou ztratil orientaci, ale nezahlédl jsem nic.

Zorientoval jsem se podle hvězd a vnímání pole. Čluny neměly být nad obzorem. Šlapal jsem vodu, nechal se houpát vlnami a snažil se nemyslet na to, jak jsem unavený. K nejbližší lodi to bylo nejméně dva miliradiány. Dobří plavci - někteří dokonce mladší než já - spolu závodili v maratonech na takové vzdálenosti, ale mne nikdy nenapadlo, že bych si měl svou výdrž takto dokazovat. Bez tréninku, uprostřed noci, věděl jsem, že se mi to nemůže podařit.

Kdyby se muž vzdal naděje, že mne dostane, odvezl by si náš člun s sebou? Když byly tak levné a poznávací znaky se daly tak těžko změnit? Bylo by to jako přiznání viny. Tak proč jsem ho nikde neviděl? Buď ho poslal pryč, nebo se člun sám rozhodl, že se vrátí domů.

Znal jsem trasu, kterou by se vydal. Kdybych se po něm při předchozích vynořeních díval, všiml bych si, kdyby proplouval kolem. Teď už jsem neměl naději ho dostihnout.

Začal jsem se modlit. Věděl jsem, že to byla chyba, opustit ostatní, ale poprosil jsem o odpuštění a cítil jsem, že jsem je dostal. Pátral jsem po obzoru téměř klidně - usmíval jsem se na modré záblesky meteorů zanikajících vysoko nad oceánem - byl jsem si jist, že Beatrice mne neopustí.

Stále jsem se modlil - šlapaje vodu, roztřesený chladem vzduchu - když se v dálce objevilo modré světlo. Když mne další vlna znovu snesla níž, světlo zmizelo, ale padající hvězda to určitě nebyla. Byl to Daniel s ostatními - nebo cizinec? Neměl jsem dlouho na rozmyšlenou. Jestli jsem se chtěl dostat na doslech, až mne budou mít, musel jsem plavat ze všech sil.

Zavřel jsem oči a poprosil jsme o radu. Prosím, svatá Beatrice, poraď mi. Okamžitě mne zaplavila radost - byli to oni, byl jsem si tím jist. Vyrázil jsem nejrychleji, jak to šlo.

Začal jsem křičet dřív, než jsem mohl poznat, kolik osob na člunu je, ale věděl jsem, že Beatrice by nepřipustila, abych se zmýlil. Ze člunu vylétla světlice a ozářila čtyři postavy, stojící vedle sebe a prohledávající očima vodu. Radostí jsem jásal, mával jsem rukama. Konečně si mne někdo všiml a člun se rozjel ke mně. Když mne vytáhli na palubu, byl jsem tak plný adrenalinu a úlevy, že jsem skoro věřil, že bych mohl skočit zpátky do vody a dát si to s nimi domů o závod. Myslel jsem, že Daniel se bude zlobit, ale když jsem mu vyličil, co se stalo, řekl pouze: "Měli bychom jet."

Agnes mne objala. Bartoloměj se na mne díval téměř uznale, zato Ráchel mrzutě zabručela: "Jsi pitomec, Martine. Ani nevíš, jaké máš štěstí."

"Vím," řekl jsem.

Naši rodiče stáli na palubě. Prázdný člun dorazil před chvílí; právě se chystali jet nás hledat. Když ostatní odjeli, znovu jsem vyličil, jak se všechno seběhlo, ale tentokrát jsem se snažil potlačit jakýkoli prvek ohrožení.

Než jsem domluvil, matka popadla Daniela za přední část košile a začala ho fackovat. "Věřila jsem ti, že na něho dáš pozor! Blázne! Věřila jsem ti!" Daniel zkusil trochu zvednout ruku, aby se chránil, ale pak ji nechal znovu klesnout, pouze sklopil obličej k palubě.

Rozbrečel jsem se. "Byla to moje vina!" Rodiče nás nikdy nebili; nevěřil jsem svým očím.

"No tak," ozval se upokojivě otec. "Vždyť už je doma. Je v bezpečí. Nikdo mu neublížil." Vzal mne kolem ramen a opatrně se zeptal: "Je to tak, Martine, ne?"

Se slzami v očích jsem přikývl. Bylo to horší než všechno, co jsem zažil na člunu nebo ve vodě; připadal jsem si tisíckrát bezmocnější, tisíckrát víc jako dítě.

"Beatrice nade mnou bděla," řekl jsem.

Matka obrátila oči v sloup, pustila Danielovu košili a nevázaně se rozesmála. "Beatrice? Beatrice? Ty nevíš, co se ti mohlo stát? Na to, abys mu dal, co chtěl, jsi ještě moc mladý. Musel by použít ten nůž."

Chlad mého vlhkého oblečení jako by pronikl hlouběji. Nejistě jsem se zakolébá, ale snažil jsem se udržet vzpřímený postoj. Potom jsem umíněně zašeptal: "Beatrice tam byla."

"Běž se převléknout, nebo zmrzneš," řekl otec.

Ležel jsem v posteli a poslouchal jsem, jak oba křičí na Daniela. Když konečně slezl po žebříku, styděl jsem se tak, že bych se raději byl býval utopil.

"Není ti nic?" zeptal se.

Neměl jsem mu na to co říct. Nemohl jsem ho poprosit, aby mi odpustil.

"Martine?" Daniel rozsvítil lampičku. Obličej měl usazený; tiše se zasmál a slzy si setřel. "Ale nahnal jsi mi strach. Už nikdy nic takového nedělej."

"Neudělám."

"Tak fajn." A bylo to; žádné křičení, žádné vzájemné obviňování. "Chceš se se mnou pomodlit?"

Klečeli jsme vedle sebe a modlili se za klid pro naše rodiče, modlili jsme se za muže, který mi chtěl ublížit. Roztřásl jsem se; teprve teď mi začínalo všechno docházet. Najednou jsem ze sebe začal chrlit slova - slova, která jsem nepoznával a nerozuměl jsem jim, třebaže jsem věděl, že se modlím, aby se rozruch kolem Daniela uklidnil, aby ho rodiče přestali obviňovat za mou hloupost.

Proud těch zvláštních slov linoucí se z mých úst neustával, nesrozumitelný příval, prostoupený vším, co jsem právě cítil. Věděl jsem, co se děje: Beatrice mne nadala jazykem Andělů. Když jsme přijali těla, museli jsme se ho vzdát, ale někdy Beatrice lidem propůjčovala schopnost modlit se v něm, protože v jazyce Andělů se daly vyjádřit věci, které jsme slovy jinak říct nedokázali, Daniel to uměl již od utonutí, ale bylo to něco, co se nedalo naučit, něco, o co se nedalo požádat.

Když jsem konečně přestal, hlavu jsem měl plnou různých myšlenek. "Co když Beatrice všechno, co se dnes stalo, naplánovala? Co když to byl její záměr, aby to všechno vyústilo v tento okamžik!"

Daniel zavrtěl hlavou a trochu sebou škubl. "Nenechej se unést. Dostal jsi dar, tak jej přijmi." Strčil do mne ramenem. "A teď spát, než si vykoledujeme další průsvih."

Ležel jsem vzhůru skoro až do rána, zmožený štěstím. Daniel mi odpustil. Beatrice mne ochránila a požehnala mi. Již jsem necítil hanbu, pouze pokoru a úžas. Věděl jsem, že jsem neudělal nic, čím bych si to zasloužil, přesto mne Bohyně zahrnula svou láskou.

Podle Svatých textů byly oceány na Zemi zmítány bouřemi a byly plné nebezpečných tvorů. Ale na Zaslíbené byly oceány klidné a Andělé nestvořili v ekopoéze nic, co by jejich smrtelným vtělením mohlo ublížit. Všechny čtyři kontinenty a všechny čtyři oceány byly považovány za stejně pohostinné, a jako byli muži a ženy stvořeni tak, aby byli před zrakem Bohyně nerozlišitelní, platilo totéž pro Pevnozemce a Volnozemce. (Někteří vykladači tvrdili, že to platí doslovně: Bohyně se rozhodla být slepá k tomu, kde žijeme, a jestli se rodíme nebo nerodíme s penisem. Považoval jsem to za krásnou myšlenku, přestože jsem její logiku tak docela nechápal.)

Slyšel jsem, že některé utajené sekty hlásají, že ve skutečnosti se polovina Andělů vtělila do národa zvláštních lidí, kteří mohli žít ve vodě a dýchat pod hladinou, ale Bohyně je pak zničila, protože představovali výsměch Beatricině smrti. Žádné oficiální náboženství však tuto představu nebralo vážně a archeologové po těchto mýtických, zahubených příbuzných nenašli žádné stopy. Lidé byli lidé, existoval jen jeden druh. Volnozemci a Pevnozemci se mezi sebou mohli dokonce brát - pokud se shodli, kde budou žít.

Když mi bylo patnáct, Daniel se zasnoubil s Agnes z modlitební skupiny. Dávalo to smysl: nemuseli se obávat vysvětlování a hádek kolem utonutí, s nimiž by se patrně setkali u partnerů, kteří tak pozeňnaní nebyli. Agnes byla samozřejmě Volnozemec, ale početná větev její rodiny a menší větev naší rodiny byli Pevnozemci. Proto bylo po dlouhých jednáních dohodnuto, že svatba se bude konat ve Ferezu, městě na pobřeží.

Jel jsem s otcem vybrat trup, který by měl být zařízen jako loď pro Daniela a Agnes. Diana, jejich chovatelka, měla ve vleku šest zralých trupů za sebou. Otec trval na tom, že si je osobně projde a prohlédne, jestli nemají nějaké vady.

Když jsme se dostali ke čtvrtému, pomalu jsem už ztrácel trpělivost. "Důležitá je kůže zespod," řekl jsem polohlasně. Jistě, mnohé o celkovém stavu trupu se dalo poznat i odsud shora, ale dělat si starosti kvůli několika nepodstatným vadám vysoko nad čarou ponoru nemělo valný smysl.

Otec zamyšleně přikývl. "To je pravda. Vlez do vody a podívej se, jak vypadají zespod."

"To po mně nechťej." Nemohli jsme ženě jen tak uvěřit, že nám za slušnou cenu prodá zdravý trup; nebylo by to dostatečně trapné.

"Martine! Tady jde o bezpečí tvého bratra a švagrové."

Podíval jsem se na Dianu, abych jí dal najevo, na čí straně jsou mé sympatie, sundal jsem si košili a skočil jsem do vody. Doplavával jsem k poslednímu trupu v řadě a potopil jsem se pod něj. Pustil jsem se do svého úkolu s až zvrácenou důkladností; přejížděl jsem prsty každý nanoradián kůže. Byl jsem odhodlán otce potrápit tím, že mi to bude trvat déle, než chtěl - a zároveň jsem chtěl udělat dojem na Dianu tím, že prohlédnu všech šest trupů, aniž bych se vynořil pro vzduch.

Nezařízený trup měl menší ponor než loď plná vybavení a starého harampádí, přesto mne překvapilo, že i v tvorově stínu bylo dost světla, abych na kůži dobře viděl. Po chvíli jsem si uvědomil, že je to paradoxně způsobeno tím, že voda je o něco zakalenější než obvykle, takže jemné částičky, ať už jakéhokoli původu, odrážely světlo i do stínů.

Jak jsem plaval teplou, projasněnou vodou a cítil lásku Beatrice tak silně, jako už dlouho ne, nedokázal jsem na otce zůstat rozhněvaný. Chtěl pro Agnes a Daniela ten nejlepší trup a já taky. A pokud šlo o dojem na Dianu... co jsem chtěl komu dokázat? Byla to dospělá žena, stará přinejmenším stejně jako Agnes, která ve mně sotva mohla vidět něco jiného než dítě. Když jsem byl hotov se třetím trupem, cítil jsem, že mi dochází dech, a tak jsem se vynořil a radostně jsem ohlásil: "Zatím žádný kaz!"

Diana se na mne usmála. "Máš dobré plíce."

Všech šest trupů bylo v dokonalém stavu. Nakonec jsme si vzali ten, který byl na konci řady, protože se dal nejjednodušeji odpojit.

Ferez byl postaven při ústí řeky, ale přístav byl o něco výš proti proudu. Díky tomu jsme se mohli připravit: když vlny sláblly postupně, byl to menší šok, než by byl okamžitý přechod z moře na pevninu. Přesto když jsem pak přeskočil z paluby na molo, bylo to jako srážka s něčím masivním a nepoddajným, se skálou planety jako takové. Do té doby jsem byl na pevnině dvakrát, v obou případech necelý den. Svatební slavnosti měly trvat deset dní, ale mohli jsme na lodi alespoň spát.

Když jsme se pak všichni čtyři ubírali zaplněnými ulicemi k obřadní siní, kde se mělo odehrávat všechno s výjimkou svátosti manželského slibu, neomaleně jsem se díval po lidech kolem nás. Téměř nikdo nebyl bosý jako my, a po několika stech tau chůze po dlažbě - mnohem hrubší než jakákoli paluba - jsem snadno pochopil proč. Lišili jsme se

oblečením, měli jsme tmavší pleť, náš přízvuk byl nezaměnitelně cizí... ale nikdo se za námi neohlížel. Volnozemci tady nebyli nic nového. To ještě posilovalo mé rozpaky; zvědavost, kterou jsem cítil, nebyla oboustranná. V síni jsem se zapojil do příprav. Většinou to obnášelo přenášení nábytku podle pokynů jednoho z Agnesiných despotických strýčků. Vidět tolik Volnozemců pohromadě v tomto cizím prostředí způsobilo další šok a ještě podivuhodnější mi připadlo, že Pevnozemce mezi námi prakticky nedokážu rozeznat. Neexistovala dělicí čára ve fyzickém vzhledu ani v ošacení. Začal jsem se cítit trochu provinile; když neviděla rozdíl ani Bohyně, proč jsem po nějakém pátral já?

V poledne jsme se všichni najedli v zahradě za síní. Tráva byla měkká, ale chodidla mne z ní svědila. Daniel si odešel vyzkoušet svatební oblek a také rodiče se věnovali nějakému zásadnímu úkolu; z lidí kolem mne jsem poznával jen několik. Seděl jsem ve stínu stromu a tvářil jsem se, že mne jeho obří rozměry ani bizarní anatomie nijak nevzrušují. Přemýšlel jsem, jestli po obědě zavládne siesta: nedovedl jsem si představit, že bych na trávě usnul.

Někdo se posadil vedle mne. Otočil jsem se.

"Já jsem Lena. Agnesina sestřenice ze druhého kolena."

"Já jsem Danielův bratr Martin." Zaváhal jsem a pak jsem jí podal ruku; vzala ji a nepatrně se usmála. Během dopoledne jsem políbil alespoň tucet cizích lidí, nastávajících vzdálených příbuzných, ale tentokrát jsem se neodvažoval.

"Ženichův bratr se tady pachtí s ostatními." Zavrtěla hlavou, naoko obdivně.

Zoufale jsem chtěl říct něco chytrého, ale nezdařený pokus by byl ještě horší než se jen tvářit nechápavě. "Ty jsi z Ferezu?"

"Ne, z Mitaru. To je dál ve vnitrozemí. Bydlíme u strýce." Protáhla obličej. "S deseti dalšími lidmi. Vůbec žádné soukromí. Je to hrůza."

"My jsme to měli jednodušší," řekl jsem. "Přivezli jsme si domov s sebou." Idiote. Jako kdyby to nevěděla.

Lena se usmála. "Nebyla jsem na lodi už léta. Budeš mne někdy muset provést."

"Jasně. Moc rád." Věděl jsem, že jsou to z její strany jen řeči; kdybych ji opravdu pozval, nikam by nešla.

"Vy jste s Danielem jen dva?" zeptala se.

"Ano."

"Asi k sobě máte blízko."

Pokrčil jsem rameny. "A jak jsi na tom ty?"

"Mám dva bratry. Oba jsou mladší. Osm a devět. Myslím, že se mají dobře." Opřela si bradu o ruku a prohlížela si mě.

Uhnul jsem očima, znepokojený něčím víc než svými iluzemi o tom, co se za tím pohledem skrývá. Pokud její rodiče nebyli velice mladí, když se narodila, zdálo se nepravděpodobné, že by se chystali mít další děti. Takže buď lichý počet v rodině znamenal, že jedno zemřelo, nebo že se tam, kde žila, zvyk stejného počtu dětí odnesených každým rodičem nedodržoval. Učil jsem se o té oblasti před necelým rokem, ale mám na takové věci děravou paměť.

"Vypadal jsi hodně osaměle, když jsi tady tak seděl," řekla Lena.

Překvapeně jsem se otočil zpátky k ní. "Já nejsem nikdy osamělý."

"Ne?"

Tvářila se, jako by ji to upřímně zajímalo. Otevřel jsem ústa, abych jí řekl o Beatrice, ale pak jsem si to rozmyslel. Když jsem několikrát něco řekl přátelům - obyčejným přátelům, ne utonulým - později jsem toho litoval. Každý se mi nevysmál, ale všem bylo mé odhalení nepříjemné.

"Mitar má milion obyvatel, že?"

"Má."

"Na ploše oceánu o stejné velikosti by jich bylo deset."

Lena se zamračila. "To je na mě asi moc složité." Vstala. "Ale třeba tě napadne, jak to říct, aby to pochopil i Pevnozemec." Zvedla ruku na rozloučenou a odešla.

"Možná na něco přijdu," řekl jsem.

Svatba se konala v ferezském kostele Hluboké církve, v kosmické lodi z kamene, skla a dřeva. Vypadalo to téměř jako parodie na kostely, na něž jsem byl zvyklý, třebaže se to opravdové lodi Andělů pravděpodobně podobalo víc než cokoli sestavené z živých trupů.

Daniel a Agnes stáli před knězem pod vrcholem stavby. Jejich nejbližší příbuzní stáli po obou stranách ve dvou šikmých řadách. Můj otec - Danielova matka - byl v naší řadě první, za ním stála moje matka a pak já. To mne stavělo na stejnou úroveň s Ráchel, která na mne vrhala pohrdavé pohledy. Za nějaký čas po mém nešťastném výletu rodiče Danielovi a mně znovu dovolili jezdit na shromáždění modlitební skupiny, ale o necelý rok později jsem ztratil zájem a brzy poté jsem přestal chodit také do kostela. Beatrice se mnou byla stále a žádná shromáždění ani obřady mne k ní nemohly přivést blíž. Věděl jsem, že Daniel s tímto přístupem nesouhlasí, ale nesnažil se mne přesvědčovat a rodiče se s mým rozhodnutím také smířili a nic z toho nedělali. Jestli si Ráchel myslela, že jsem odpadlík, byl to její problém.

"Který z vás přináší do tohoto manželství most?" zeptal se kněz.

"Já," odpověděl Daniel. Mezi Přechodnými se na to při svatebním obřadu dnes už nikdo neptal; vlastně po tom nikomu nic nebylo - a svým způsobem ta otázka byla téměř svatokrádežná. Ale teologové hlásící se k Hluboké církvi dokázali vysvětlit větší rozpory v dogmatech, než byl tento, tak proč bych se tím měl trápit?

"Slibujete dnes přede všemi, Danieli a Agnes, že tento most bude až do smrti poutem vašeho svazku, o němž se nepodělíte s nikým jiným?"

Odpověděli společně: "Slibujeme přede všemi."

"Slibujete přede všemi, že stejně jako sdílíte tento most, budete se spolu dělit o každou radost a každé břímě manželství - rovným dílem?"

"Slibujeme přede všemi."

Myšlenky mi zalétly jinam; vzpomněl jsem si na Leniny rodiče. Třeba bylo jedno dítě adoptované. Zatím se nám s Lenou podařilo vytrazit se na loď třikrát, pokaždé k večeru, když byli rodiče ještě pryč. Dělal jsem věci, které jsem ještě s nikým jiným nedělal, ale zatím jsem nenašel odvahu zeptat se jí na něco tak osobního.

Najednou kněz říkal: "V očích Bohyně jste nyní jedna bytost." Otec se tiše rozplakal. Když se Daniel a Agnes políbili, proběhla mnou vlna protichůdných pocitů. Daniel mi bude chybět, ale přitom jsem byl rád, že konečně budu moci žít bez něho. A přál jsem mu, aby byl šťastný - už teď jsem na jeho štěstí žárlil - zároveň se mne však při představě, že bych si měl vzít někoho jako Agnes, zmocňovala klaustrofobie. Byla milá, upřímná a velkomyslná. Ona a Daniel se budou k sobě navzájem a ke svým dětem chovat hezky. Ale žádný z nich nebude ani tou nejmenší výzvou nejhýčkanějším přesvědčením svého partnera.

Tento recept na harmonii mne děsil. V neposlední řadě proto, že jsem se bál, že Beatrice jej schvaluje a chce, abych se podle něj zařídil také.

Lena mne vzala za ruku, vtlačila moje prsty hluboko mezi své a zajíkla se. Seděli jsme na mém lůžku, obličejí k sobě, já jsem měl nohy natažené před sebe a její se klenuly nad nimi.

Dlaní druhé ruky sklouzla na můj penis. Sklonil jsem se, políbil jsem ji a zajel jsem palcem na místo, které mi ukázala. Její zachvění proběhlo námi oběma.

"Martine?"

"Co je?"

Hladila mne špičkou jednoho prstu; kupodivu to bylo mnohem lepší, než když mne ovíjela celou rukou.

"Chceš do mě?"

Zavrtěl jsem hlavou.

"Proč ne?"

Prstem pohybovala dál, přejížděla jím po stejné linii; skoro jsem nebyl schopen přemýšlet. Proč ne? "Mohla bys otěhotnět."

Zasmála se. "Nebud' hloupý. To si ohlídam. Taky se to naučíš. Chce to jen zkušenost, nic víc."

"Udělám ti to jazykem," nabídl jsem. "To se ti líbilo."

"Líbilo. Ale teď chci něco víc. A ty to chceš taky. Poznám to." Prosebně se usmála. "Bude se nám to líbit oběma, uvidíš. Bude to hezčí než všechno, co jsi v životě dělal."

"Na to bych nesázel."

Lena nevěřičně hlesla a přejela mi palcem kolem kořene penisu. "Vidím, že jsi to ještě v nikom neměl. Ale za to se nemusíš stydět."

"Kdo říkal, že se stydím?"

Vážně přikývla. "No tak dobře. Máš strach."

Vyprostil jsem ruku a hlavou jsem narazil do lůžka nad námi. Danielova starého lůžka.

Lena zvedla ruku a přitiskla mi dlaň na tvář.

"Nemůžu," řekl jsem. "Nejsme manželé."

Zamračila se. "Slyšela jsem, že od toho všeho ses už oprostil."

"Od čeho všeho?"

"Od náboženství."

"V tom případě tě informovali špatně."

"Andělé chtěli, aby to naše těla dělala," řekla Lena. "Tak jak by na tom mohlo být něco hříšného?" Přejela mi rukou po krku až na hrud'

"Ale most přece má..." Co? Ve Svatých textech stojí jen to, že má stejně spojovat muže a ženy. A Svaté texty říkají, že Bohyně nedokáže muže a ženy rozeznat. Přesto kněz v chrámu Hluboké církve, před očima Bohyně, Daniela přiměl, aby se k jeho vkladu přihlásil. Tak proč by mne mělo trápit, co si nějaký kněz myslí?

"Dobře," řekl jsem.

"Víš jistě, že to chceš?"

"Ano." Vzal jsem její obličej do dlaní a začal jsem ji líbat. Po chvíli sáhla rukou dolů a ukázala mi cestu. Lavina rozkoše byla tak prudká, že jsem málem měl orgasmus hned, ale udržel jsem se. Když se riziko zmírnilo, ovinuli jsme se pažemi a začali jsme se pomalu pohupovat sem a tam.

Nebylo to lepší než utonutí, ale podobnost byla tak silná, že tomu Beatrice musela požehnat. A jak jsme se ve vzájemném objetí hýbali, dospěl jsem k rozhodnutí, že Lenu požádám, aby si mne vzala. Byla inteligentní a silná. O všem přemýšlela. Nevadilo, že byla Pevnozemec; mohli bychom se setkat v půli cesty, mohli bychom žít ve Ferezu. Cítil jsem, jak ejakuluji.

"To nic, to nic," šeptala Lena. "Hlavně nepřestávej."

Byl jsem stále tvrdý: to se mi ještě nikdy nestalo. Cítil jsem, jak se její svaly rytmicky stanují a povolují, harmonicky s naším pohybem, a jak pomalu oddechuje. Potom vykřikla a zaryla mi prsty do zad. Znovu jsem z ní zkusil částečně vyklouznout, ale nešlo to, držela mne příliš pevně. To bylo ono. Již nebylo návratu.

Začal jsem se opravdu bát. "Nikdy jsem..." Do očí mi vhrkly slzy: zkusil jsem je setřást.

"Já vím. A vím, že z toho jde strach." Objala mne ještě pevněji. "Zkus to prožívat. Není to nádherné?"

Svůj nehybný penis jsem prakticky nevnímal, zato se mi tekutý oheň rozléval celým podbřiškem, ve vlnách rozkoše pronikajících stále hlouběji. "Je," řekl jsem. "Ty to cítíš stejně?"

"Je to jiné. Ale stejně dobré. Brzy to sám poznáš."

"Nepřemýšlel jsem tolik dopředu," přiznal jsem.

Lena se zahihňala. "Otevírá se před tebou celý nový život, Martine. Nemáš tušení, o co jsi přicházel."

Políbila mne a potom se začala odtahovat. Když jsem vykřikl bolesti, zarazila se. "Promiň. Udělám to pomalu," Sáhl jsem dolů, abych se dotkl místa, kde jsme byli spojeni. Od kořenu mého penisu prýštil pramínek krve.

"Doufám, že na mě neomdliš," řekla Lena.

"Co blázníš?" Ale dobře mi nebylo. "Co když nejsem připravený? Co když to nedokážu?"

"Tak se za několik set tau pustím. Andělé nebyli úplně hloupí."

Nevšímal jsem si jejího rouhání. Naše těla přece nenavrhl jen tak nějaký Anděl, nýbrž samotná Beatrice. "Hlavně mi slib, že nepoužiješ nůž," řekl jsem.

"To není legrace. Některým lidem se to stalo."

"Já vím." Políbil jsem ji na rameno. "Myslím..."

Lena trochu narovнала nohy a já jsem ucítil, jak se ve mně jádro uvolnilo. Z podbřišku mi tekla teplá krev, ale bolest přešla z obavy, že se mi něco stane, v obyčejnou zvýšenou citlivost; můj nervový systém již ránu nepřeklenoval. "Cítíš to?" zeptal jsem se Leny. "Cítíš, že jsi to ty?"

"Ještě ne. Chvilí to trvá, než se vytvoří spojení." Přejela mi prsty po rtech. "Můžu zatím zůstat v tobě?"

Šťastně jsem přikývl. Na pocitech už mi nezáleželo: přemýšlel jsem jen o tom, jaký je to zázrak, že mohu část svého těla dát Leně. Bylo to krásné. Fyziologické podrobnosti jsem měl již dávno nastudované, počínaje výměnou živin a konče samostatným imunitním systémem orgánu - a věděl jsem, že Beatrice použila k vytvoření mostu v podstatě stejné metody, jakou potřebovala pro nošení embryí - ale být svědkem toho, jak dramaticky se její důvtip projevil na mém těle, bylo ohromující a zároveň velice dojmavé. Pouze porod dítěte mne k ní mohl přivést blíže, než jsem byl teď.

Když jsme se však konečně rozdělili, nebyl jsem tak docela připraven pohlédnout na to, co ze mne vyšlo. "Fuj, to je odporné!"

Lena se smíchem zavrtěla hlavou. "Nové vždycky vypadají tak nějak... kornatě. Ale většina se spláchne a zbytek odpadne do několika kilotau."

Shrnul jsem prostěradlo, abych našel čisté místo, a otřel jsem svůj - její - penis. Moje nově vytvořená vagina přestala krváčet, ale teprve teď jsem si začal uvědomovat, kolik jsme toho umazali. "Budu to muset vyprat, než se rodiče vrátí domů. Až ráno odejdou, můžu to vytáhnout, aby to uschlo, ale jestli to teď nevyperu, poznají to po čichu."

Očistili jsme se, abychom si mohli obléknout šortky. Lena mi potom pomohla vynést prostěradla na palubu a pověsit je do vody s háčků na prádlo. Vlákna v prostěradlech využijí k samočisticímu procesu živiny obsažené ve vodě. Mola působila opuštěně. Většina okolních lodí patřila lidem, kteří přijeli na svatbu. Vymluvil jsem se rodičům, že kvůli únavě nechci na oslavě déle zůstat; budou dnes pokračovat až do rána, i když Daniel a Agnes pravděpodobně před půlnocí odejdou. Udělat to, co jsme právě udělali s Lenou.

"Martine? Ty se chvěješ?"

Dalším odkládáním jsem neměl co získat. Dřív, než mne odvaha, kterou jsem zatím měl, stačila opustit, jsem se zeptal: "Vezmeš si mě?"

"To je vážně moc vtipné. Promiň..." Lena mě vzala za ruku. "Nikdy nepoznám, kdy si děláš legraci."

"Vyměnili jsme si most," řekl jsem. "Nezáleží na tom, že jsme nebyli oddáni předem, ale bylo by jednodušší, kdybychom se podřídili konvencím,"

"Martine..."

"Nebo bychom spolu mohli jen tak žít, jestli chceš. Mně je to jedno. V očích Beatrice už manželé jsme."

Lena se kousla do rtu. "Já s tebou nechci žít."

"Mohl bych se přestěhovat do Mítaru. Mohl bych si najít práci."

Lena zavrtěla hlavou, aniž pustila mou ruku. "Ne," řekla rozhodně. "Ještě než jsme to udělali, věděl jsi, co to bude a co to nebude znamenat. Ty si nechceš vzít mne a já si nechci vzít tebe. Tak o tom přestaň mluvit."

Vyprostil jsem ruku a sedl jsem si na palubu. Co jsem to udělal? Myslel jsem, že mám Beatricino požehnání, myslel jsem, že je to všechno její plán...ale jen jsem si to nalhával.

Lena si sedla vedle mne. "Co tě trápí? Že na to rodiče přijdou?"

"Ano." To mne trápilo ze všeho nejvíce, ale nemělo smysl pokoušet se jí vysvětlit pravdu. "Kdy bychom mohli..."

"Přibližně deset dní ne. A když je to poprvé, trvá to někdy ještě déle."

Věděl jsem to, ale doufal jsem, že by její zkušenosti mohly moje teoretické vědomosti vyvrátit. Deset dní. Tou dobou budeme už oba pryč.

"Ty se bojíš, že se už nikdy nebudeš moci oženit? Kolik je podle tebe manželství uzavíraných s mostem, s nímž se jeden z partnerů narodil?"

"Devět z deseti. Pokud to nejsou dvě ženy."

Lena se na mne podívala s výrazem, který kolísal někde mezi ohleduplností a nedůvěřivostí. "Já bych hádala, že jedno z pěti."

Zavrtěl jsem hlavou. "To je mi jedno. Vyměnili jsme si most, takže musíme být spolu." Lenin obličej se zatvrdil, ale moje odhodlání také. "Nebo ho chci zpátky."

"Martine, to je přece absurdní. Zanedlouho si najdeš jinou lásku a zjistíš, že nechápeš, čeho ses tak bál. Nebo se třeba zamiluješ do nějakého hezkého chlapce z Hluboké církve a potom budete oba rádi, že máte po starostech a nemusíte se nadbytečného mostu zbavovat."

"Myslíš? Ale taky se může stát, že bude znechucený, že jsem nepočkal, až to skutečně budu dělat kvůli němu!"

Lena záupně a obrátila oči k obloze. "Říkala jsem předtím něco o tom, že Andělé udělali všechno správně? Deset tisíc let neměli těla a mysleli si, že vědí dost..."

Zlostně jsem ji zarazil. "Takové rouhání nechci slyšet! Beatrice dobře věděla, co dělá. Když to pokazíme, je to naše chyba."

"Za deset let bude tabletka, kterou si vezmeš, aby most nepřešel, a jiná tabletka, aby přešel tehdy, kdy by to normálně neudělal," řekla stroze Lena. "Konečně vybojujeme na Andělech vládu nad svými těly a budeme moci si s nimi začít dělat přesně to, co budeme chtít."

"To je odporné. Nezlob se, ale to je odporné."

Upíral jsem oči na palubu a dusil jsem se neštěstím. Tohle jsem přece chtěl, ne? Milenku, která bude pravým opakem Danielovy milé, zbožné Agnes. Až na to, že v představách, které jsem si hýčkal, jsme měli celý život na to, abychom si povídali o vzájemných filozofických rozdílech. Ne jednu noc, kdy nás budou nesmiřitelně dělit.

Ted' už jsem neměl co ztratit. Řekl jsem Leně o svém utonutí. Nerozesmála se: poslouchala mlčky.

"Věříš mi?" zeptal jsem se nakonec.

"Samozřejmě." Zaváhala. "Ale přemýšlel jsi někdy o tom, že pocity, které jsi tenkrát v noci ve vodě zažíval, by se mohly dát vysvětlit i jinak? Měl jsi nedostatek kyslíku..."

"Lidé mají každou chvíli nedostatek kyslíku. Volnozemské děti tráví polovinu času tím, že se snaží vydržet pod vodou déle než posledně."

Lena přikývla. "Jistě. Ale to přece není totéž, ne? Ty jsi byl nucen vydržet déle, než bys pod vodou zůstal, kdyby o tom rozhodovala jen tvá vůle. A navíc... nedělal jsi to naslepo, věděl jsi, co máš čekat."

"To není pravda. Daniel mi neřekl, jaké to bude. Byl jsem překvapený, když se to stalo." Klidně jsem se na ni díval, připraven odvrátit každou důmyslnou teorii, s níž přijde. Cítil jsem se vytrestaný, ale už jsem skoro našel klid. Přesně toto ode mne Beatrice očekávala, než si vyměním most: žádný mrtvý obřad v mrtvé budově, ale to, že Leně upřímně řeknu, s kým se bude milovat.

Hádali jsme se skoro až do rána. Ani jeden z nás toho druhého v ničem nepřesvědčil. Lena mi pomohla vytáhnout z vody čistou prostěradla a schovat je v podpalubí. Než odešla, napsala mi adresu své kamarádky v Mitaru a místo a čas, kdy bychom se mohli sejít.

Dostavit se na tuto schůzku byl nejtěžší úkol, s jakým jsem se v životě potýkal. Tři dny jsem se vtíral do přízně svých mitarských příbuzných, abych je vmanévroval do situace, kdy mne museli pozvat, abych po svatbě zůstal s nimi, protože neudělat to by se rovnalo otevřenému projevu nepřátelství. A když jsem se tam dostal, musel jsem intrikovat a vytrvale lhát, abych od nich měl ve stanovený den pokoj.

V domě cizích lidí, uprostřed odpoledne, jsme pak s Lenou bez jakékoli radosti vrátili zpět všechno, co se mezi námi odehrálo. Báł jsem se, že by ve mně vlastní akt mohl znovu rozdmýchat všechny ty hloupé iluze, ale když jsme se pak venku na ulici rozešli, měl jsem pocit, jako bych ji prakticky neznal.

Trpěl jsem bolestmi ještě víc než předtím na lodi. Podbřišek jsem měl hmatatelně oteklý, ale věděl jsem, že po několika dnech by jen dotek milenky nebo lékařská prohlídka mohly odhalit, co jsem udělal.

Ve vlaku, kterým jsem se vracel na pobřeží, jsem si v duchu znovu a znovu přehrával, jak se to všechno seběhlo. Jak jsem se mohl tak zmýlit? Slýchal jsem lidi mluvit o tom, jak dovede sex člověka znást a oklamat, ale vždycky jsem si myslel, že je to jen takový povrchní cynismus. Kromě toho, nepodleh jsem sexu slepě: měl jsem za to, že mne vede Beatrice.

Když jsem se mohl zmýlit v tom...

Budu muset být opatrnější. Beatrice se vyjadřovala jasně, ale budu jí muset naslouchat trpělivěji a pokorněji.

To bylo ono. To mi chtěla ukázat. Nakonec jsem se uvolnil a díval jsem se z okna, na šmouhu lesa, jímž jsme projížděli, další triumf ekopoézy. Jestli jsem potřeboval důkaz, že vždy existuje jiná šance, měl jsem ho všude kolem sebe. Andělé odešli od Bohyně tak daleko, jak bylo možno odejít, a přesto se obrátila a dala jim Zaslíbenou.

Bylo mi devatenáct, když jsem se do Mitaru vrátil, abych tam studoval na univerzitě. Původně jsem se chtěl specializovat na ekopoézu - a nestudovat příliš daleko od domova - ale nakonec jsem musel vzít zavděk tím nejbližším, geograficky i intelektuálně, co bylo k dispozici: možností pracovat s Baratem, pevnozemským biologem, jenž se zabýval původní mikrofaunou planety. "Andělské technologie jsou samy o sobě fascinujícím tématem," řekl mi. "Bohužel nemáme naději, že když půjdeme pozpátku, podaří se nám z toho, co Andělé stvořili, dešifrovat pozemskou evoluci. Nanejvýš se můžeme pokusit pochopit, jak vypadala biosféra Zaslíbené, než jsme přišli a narušili ji."

Podařilo se mi ho přesvědčit, aby přistoupil na kompromis: moje diplomová práce se měla týkat vlivu ekopoézy na původní mikrofaunu. Mělo mi to poskytnout záminku, abych vedle nezajímavých jednobuněčných tvorů, kteří žili na Zaslíbené poslední miliardu let, mohl zkoumat důmyslné výtvořiny Andělů.

"Vliv ekopoézy" představoval příliš široké téma: s Barátovou pomocí jsem je zúžil na jednu konkrétní nezodpovězenou otázku. Již dlouho existovaly geologické důkazy, že s příchodem nových druhů, které změnilly rovnováhu rozpuštěných plynů, se zvýšila zásaditost a snížilo okysličení povrchových vod oceánu. Některé původní druhy musela tato prudká změna donutit k ústupu, některé možná vyhynuly úplně, ale v současné době žila v horních vrstvách bohatá populace zooytů. Otázka tedy zněla: byly tam celou dobu a přizpůsobily se in situ? Nebo migrovaly odjinud?

Vzdálenost Mitaru od oceánu nebyla při zkoumání oceánu žádnou velkou překážkou. Jednak univerzita pořádala četné expedice, jednak mne čekalo mnoho práce v knihovně a v laboratořích, než se pustím do něčeho tak samozřejmého, jako je odebrání živých vzorků v jejich přirozeném prostředí. Říční voda a dokonce i voda dešťová se navíc doslova hemžily velice příbuznými druhy, a jelikož existovala možnost, že právě to jsou zdroje, z nichž byl "zpuštěný" oceán nově osídlen, měl jsem po ruce dostatek materiálu, jemuž stálo za to se věnovat.

Barat nasadil laťku vysoko, ale nebyl žádný tyran a jeho ostatní studenti mne mezi sebe dobře přijali. Stýskalo se mi po domově, ale nijak chorobně. Dokonce jsem v živých snech a v nepolevujícím pocitu dezorientace, který mi život na souši působil, nacházel jakousi závrtnou rozkoš. Nedalo se říct, že bych naplňoval svůj dětský sen, jímž bylo odhalování tajemství Andělů - a příležitostí k exkurzím do ekopoézy bylo méně, než jsem doufal - ale jakmile jsem začal pronikat do nuancí původní, uměle nevytvořené biochemie Zaslíbené, ukázalo se, že je natolik složitá a zajímavá, aby

mou pozornost udržela.

Zoufalství jsem podléhal jen ve chvílích, kdy jsem připustil, abych myslel na sex. Nechtěl jsem dopadnout jako Daniel, a proto hledat jinou utonulou osobu, kterou bych si vzal, bylo to poslední, co by mne napadlo. Ale nedokázal jsem se vyrovnat s představou, že bych mohl opět udělat stejnou chybu jako s Lenou; neměl jsem v úmyslu navázat s někým fyzicky důvěrný vztah, pokud si nebudeme natolik blízcí, abych mu mohl říct, co je pro mne v životě nejdůležitější. Jenže tady bylo stejně všechno jinak. Po několika ponižujících pokusech plavat proti proudu jsem tuto představu opustil a raději jsem se plně oddal práci.

Na Mitarské univerzitě samozřejmě bylo možné žít společenským životem, aniž by došlo na vyměňování mostů.

Navštěvoval jsem neformální diskusní skupinu o andělské kultuře, která se scházela každou desátou noc v malé místnosti na studentských kolejích - jako kdysi modlitební skupina. Nedělal jsem si samozřejmě iluze, že všichni její členové budou věřící. Ani to nebylo nutné. Dědictví Andělů bylo možno dokonale analyzovat i bez odkazu na Beatricinu božskost. Svaté texty vznikly dlouho po Přeletu a jejich autory byli lidé žijící v jednodušším věku; nebyl důvod považovat je za neomylné. Jestli mohli nevěřící některý aspekt minulosti osvětlit, neměl jsem důvod jejich názory odmítat.

"Je jasné, že na Zaslíbenou přišla jen jedna frakce." To byla Celině, antropoložka, žena, která se tolik podobala Leně, že mne stálo značné úsilí, abych si připomínal, pokaždé, když jsem ji spatřil, že mezi námi nikdy k ničemu nedošlo. "Bez ohledu na to, jaké kulturní síly by k tomu mohly dohnat jednu malou skupinu, jako celek nejsme tak homogenní, abychom se všichni rozhodli, že odletíme na jinou planetu a přijmeme novou fyzickou podobu. Tak proč by měli být jednotní Andělé? Jiné frakce určitě dodnes žijí v Nehmotných městech, na Zemi a na jiných planetách."

"Tak proč nás nekontaktovali? Dalo by se čekat, že za dvacet tisíc let se alespoň jednou nebo dvakrát zastaví na návštěvu." David byl matematik, Volnozemec z jižního oceánu.

"Postoj Andělů, kteří sem přišli, asi k návštěvám příliš nezval," odvětila Celině. "Jestli jediné, co známe, je příběh o Přeletu, v němž Beatrice všechny Anděly přesvědčuje, aby se vzdali nesmrtelnosti - což je varianta, která všechny ostatní jednoduše vymazává z historie - to neukazuje na nějakou velkou touhu zůstat v kontaktu."

"Možná to ale na začátku tak vyhraněné nebylo," vložila se do diskuse žena, kterou jsem neznal. "Existují důkazy, že technika na úrovni kolonistů byla využívána více než tři tisíce let po Přeletu, dlouho poté, co ji bylo třeba pro ekopoézu. Stále vznikaly nové druhy, technická díla nadále využívala moderní materiály a energetické zdroje. Ale pak během necelého jednoho století to všechno skončilo. Svaté texty spojují tři různá rozhodnutí do jednoho: vzdání se nesmrtelnosti, odchod na Zaslíbenou a opuštění techniky, která mohla poskytnout únikovou cestu, kdyby si to někdo rozmyslel. My však víme, že tak se to nestalo. Tři tisíce let po Stěhování se něco změnilo. Celý experiment náhle přestal být vratný."

Průměrného zbožného Volnozemce, natož pak průměrného utonulého, by podobné spekulace dohnaly k zuřivosti, ale já jsem klidně naslouchal, dokonce jsem se zabýval možností, že by některá mohla být pravdivá. Beatricina láska byla jediným pevným bodem mé kosmologie; všechno ostatní bylo přístupné diskusi.

Přesto bylo někdy těžké debatu poslouchat. Jednou v noci přišel David rovnou ze semináře fyziků. Již samo to, o čem mluvil přednášející, bylo dost znepokojivé, ale jemu se podařilo postoupit ještě dál, k ještě méně přijatelnému závěru.

"Proč Andělé zvolili smrtelnost? Po deseti tisících letech, kdy nepoznali smrt, proč zahodili všechny krásné možnosti, které měli před sebou, jen aby sestoupili na tuto kouli bláta a zemřeli tady jako zvířata?" Musel jsem se kousnout do jazyka, abych na jeho řečnickou otázku neodpověděl: protože jediným zdrojem věčného života je Bohyně a Beatrice jim ukázala, že to, co mají oni, je pouze laciná parodie tohoto božského daru.

David se na chvíli odmlčel a potom nabídl vlastní odpověď, jež byla sama o sobě hanebnou parodií Beatriciny pravdy.

"Protože přišli na to, že vůbec nesmrtelní nejsou. Zjistili, že nikdo nemůže být. Víme odjakživa, a oni to museli vědět také, že vesmír je konečný v prostoru a čase. Je předurčen k tomu, aby se nakonec zhroutil: 'hvězdy spadnou z nebe.' Přitom je snadné si představit, jak by se to dalo obejít." Zasmál se. "Zatím neovládáme fyziku tak dobře, abychom mohli cokoli vyloučit. Před chvílí jsem slyšel jednu výjimečnou ženu z Tie mluvit o zakódování našich myslí do vln, které by obíhaly scvrkávajícím se vesmírem tak rychle, že bychom měli dost času na nekonečný počet myšlenek, než by se všechno zhroutilo." David se smělosti té představy vesele uškíbl. Rouhačský blábol, pomyslel jsem si rezervovaně. Potom rozpráhl ruce a řekl: "Ještě nic nechápete? Kdyby Andělé skutečně upnuli naděje k něčemu takovému - k nějakému důmyslnému triku, jenž by jim umožnil vyhnout se osudu vesmíru - ale pak by konečně získali dost informací, aby mohli všechny možnosti úniku vyloučit, hluboce by to na ně zapůsobilo. A mohlo by se stát, že by nějaká malá skupinka usoudila, že když jsou vlastně smrtelní, mohli by přijmout, co je nevyhnutelné, a vyrovnat se s tím stejně jako jejich předkové. Ve fyzickém těle."

"A mýtus o Beatrice dodává celé věci náboženské pozlátko," řekla zamyšleně Celině. "Ale mohlo by jít o následnou interpretaci původně čistě světského odhalení."

To už bylo příliš; nemohl jsem déle mlčet. "Kdyby Zaslíbenou skutečně osídlila tlupa nenapravitelně deprimovaných ateistů, co by mohlo jejich myšlení tak změnit? Odkud se vzala ta touha zavést 'následnou interpretaci'? Jestli odhalení, které sem Anděly přivedlo, bylo světské, proč dodnes není světská celá planeta?"

"Civilizace se zhroutila," řekl někdo. "Co bys čekal?"

Otevřel jsem ústa, abych mu rozzlobeně odpověděl, ale Celine byla rychlejší. "Ne, na tom, co říká Martin, něco je. Jestli má David pravdu, vznik náboženství je třeba vysvětlit naléhavěji než kdy dřív. A já se obávám, že na to zatím nikdo nestačí."

Když jsem potom ležel a nemohl usnout, probíral jsem v duchu všechno ostatní, co jsem měl říct, všechny ostatní námitky, které jsem měl vznést. (A myslel jsem na Celině.) Teologie neteologie, celá dynamika skupiny mi začínala zalézat pod kůži; možná bych udělal lépe, kdybych trávil čas v laboratoři a snažil se na Barata udělat dojem nadšením

pro ty jeho prašivé, nanicovaté mikroby.

Nebo by mi možná bylo lépe doma. Mohl bych pomáhat na lodi; rodiče již nebyli nejmladší a Daniel se musel starat o vlastní rodinu.

Vylezl jsem z postele a začal jsem si balit věci, ale v polovině jsem si to rozmyslel. Ve skutečnosti jsem nechtěl zanechat studií. A od začátku jsem věděl, jaká protilátka na zmatek a vztek, které jsem cítil, nejlépe působí.

Položil jsem batoh stranou, zhasl jsem světlo, zavřel jsem oči a požádal jsem Beatrici o klid a mír.

Probudilo mne bušení na dveře pokoje. Byl to spolubydliční z koleje, mladý muž, jehož jsem téměř neznal. Vypadal velice unaveně a nedůtklivě, ale něco bylo silnější než jeho podrážděnost.

"Nesu ti vzkaz."

Matka onemocněla neznámým virem. Nemocnice byla ještě dál než naše domovské vody; byla to cesta na tři dny.

Většinu cesty jsem se modlil, ale bylo to čím dál obtížnější. Věděl jsem, že stačí říct jediné slovo v andělském jazyce

Beatrici a matčin život bude zachráněn, ale možností, že se to nepodaří, když čistotu žádosti pokazím vlastními

pochybnostmi, sobectvím a samolibostí, se mi jevilo čím dál víc.

Andělé nevytvořili v ekopoéze nic, co by jejich smrtelným výtvorům mohlo uškodit. Původní život neměl chuť na nás parazitovat. Ale v průběhu tisíciletí se zdrojem virů stala naše vlastní DNA. A jelikož všechny základní páry vybírala samotná Beatrice, musel to být její záměr. Nestačilo, že stárneme. Nestačilo, že se můžeme smrtelně zranit. Smrt musela přicházet bez varování, tichá a neviditelná.

Alespoň tak to stálo ve Svatých textech.

Nemocnici tvořilo bludiště spojených trupů. Když jsem konečně našel tu správnou chodbu, byl prvním, koho jsem v dálce poznal, Daniel. Dceru Sofii držel vysoko v natažených rukou a usmíval se na ni. Ten výjev v mžiku rozptýlil mé obavy; málem jsem padl na kolena a začal děkovat.

Potom jsem spatřil otce. Seděl před pokojem, s hlavou v dlaních. Do tváře jsem mu neviděl, ani jsem to nepotřeboval. Nebyl ustaraný ani vyčerpaný. Byl zdrcený.

Poslední kroky jsem udělal v závoji narychlo odříkaných modliteb, i když jsem věděl, že zadám o přepsání minulosti.

Daniel mne začal vítat, jako by se nic nestalo, vyptávat se na cestu - asi chtěl, aby to nebyla taková rána - pak si ale všiml mého výrazu a položil mi ruku na rameno.

"Už je u Bohyně," řekl.

Protlačil jsem se kolem něho a vstoupil jsem do pokoje. Matčino tělo leželo na posteli, již úhledně upravené: s rukama narovnanýma, očima zavřenýma. Slzy, které mi stékaly po tvářích, ve mně probouzely vztek. Kde byla moje láska, když tomu ještě mohla zabránit? Když si jí Beatrice mohla všimnout?

Daniel vstoupil do pokoje za mnou sám. Když jsem se otočil ke dveřím, zahlédl jsem Agnes se Sofií v náručí.

"Je u Bohyně, Martine." Díval se na mne s rozžářeným výrazem, jako by se stalo něco úžasného.

"Nebyla utonulá," řekl jsem, i když to nebylo zrovna citlivé. Byl jsem si téměř jist, že vůbec nebyla věřící. Zůstávala v Přechnodné církvi celý život - ale již dávno se z toho stal jen způsob, jak se setkat s přáteli, když člověk devět dnů z deseti pracuje na lodi.

"Modlil jsem se s ní, než ztratila vědomí. Přijala do srdce Beatrici."

Vytřeštil jsem na něho oči. Před devíti lety měl jasný názor: ten, kdo nebyl utonulý, byl zatracen. Bylo to jednoduché.

Moje přesvědčení ochablo již dávno, nedokázal jsem uvěřit, že by Beatrice mohla být tak krutá a despotická. Ale věděl jsem, že matka by nejenom odmítla rituál se vším všudy: filozofie jako taková by jí dávala stejně málo smyslu jako mechanika.

"To řekla? To ti sama řekla?"

Daniel zavrtěl hlavou. "Ale bylo to jasné." Byl tak prostoupený láskou Beatrice, že se nedokázal přestat usmívat.

Projela mnou vlna odporu. Nejraději bych mu obličej zadupal do paluby. Jemu bylo jedno, čemu matka věřila. Hlavně když to ulevovalo jeho bolesti, hlavně když to zmírňovalo jeho pochybnosti. Smířit se s představou, že byla zatracena -nebo prostě mrtvá, ztracená, vymazaná - bylo nesnesitelné; od toho se odvíjelo všechno ostatní. Nic, co řekl, nic, čemu věřil, nebyla pravda. Všechno to byl jenom výraz jeho vlastních potřeb.

Vrátil jsem se na chodbu a sedl jsem si vedle otce. Aniž se na mne podíval, objal mne a z boku mne k sobě přivinul. Cítil jsem tmou, která ho zaplavuje, jeho bezmocnost a ztrátu. Když jsem ho zkusil obejmout, stiskl mne ještě pevněji, takže jsem se nemohl hýbat. Několikrát jsem se zachvěl a potom jsem přestal plakat. Zavřel jsem oči a nechal jsem se jím držet.

Byl jsem odhodlán zůstat tam s ním, vyrovnat se se vším, s čím se musel vyrovnat on. Ale po chvíli se mi kdesi uvnitř lebky začal sám od sebe rozhořivat starý plamen: staré známé teplo, starý mír, stará jistota. Daniel měl pravdu, matka byla u Bohyně. Jak jen jsem o tom mohl pochybovat? Nemělo smysl se ptát, jak se to stalo; Beatriciny skutky byly mimo mé chápání. Z vlastní zkušenosti jsem ale znal sílu její lásky.

Nehýbal jsem se. Nesnažil jsem se vysvobodit z otcova zdrceného objetí. Ale stal se ze mne podvodník, který se modlil jen za jeho úlevu, využíval vlastní milosti k tomu, aby se za něho přimlouval. Beatrice mne povznesla nad tmou, takže jsem jeho bolest již nedokázal sdílet.

Po matčině smrti moje víra dál vyklízela pozice, ale nikdy mne neopustila úplně. Většina dogmat postupně odpadla a zůstalo pouze jádro víry, které se dalo mnohem snáze bránit. Nebylo důležité, jestli jsou Svaté texty blábol plný pověr, nebo jestli je mezi věřícími spousta hlupáků a pokrytců; Beatrice zůstávala Beatricí, tak jako obloha zůstávala modrá. Pokaždé, když jsem se stal svědkem debat mezi ateisty a věřícími, zjistil jsem, že se čím dál víc přikláním k ateistům - ne proto, že bych v danou chvíli přijal jejich závěry, ale proto, že byli mnohem upřímnější než jejich oponenti. Možná měli knězi a teologové, kteří se s nimi hádali, za sebou stejnou bezprostřední, osobní zkušenost s Bohyní jako já - a možná ne, možná jen zoufale potřebovali věřit. Nikdy však neprozradili skutečný zdroj svého přesvědčení; jejich pokusy

"dokázat" existenci Bohyně pomocí historických záznamů, případně biologie, astronomie nebo matematiky, vyznívaly směšně. Daniel měl už v patnácti pravdu - nic takového se dokázat nedalo - a když jsem poslouchal, jak se tito lidé všemožně snaží překroutit logiku, musel jsem se stydět.

Cítil jsem se provinile, že jsem otce nechal pracovat s najatým pomocníkem, a měl jsem ještě větší výčitky, když se o rok později přestěhoval na Danielovu loď, ale věděl jsem, jak by se zlobil, kdyby si myslel, že jsem se kvůli němu vzdal kariéry. Občas to bylo jediné, co mne v Mítaru drželo. Přestože jsem z čistého srdce netoužil po ničem jiném než hodit všechno za hlavu a vrátit se k vytahování sítí, bál jsem se, že by si moje rozhodnutí vyložil špatně.

Trvalo mi tři roky, než jsem dokončil svou diplomovou práci o migraci vodních zooytů v důsledku ekopoézy. Moje původní hypotéza, že horní vrstvy oceánu byly nově osídleny sladkovodními druhy, nebyla správná. Zooyty neměly opravdové geny, pouze skupiny enzymů, které se znovu syntetizovaly, když se buňka rozdělila, ale srovnání těchto dědičných molekul ukázalo, že jak výtvary Andělů začaly z vody odčerpávat kyslík, pravděpodobněji se k povrchu postupně přestěhovaly oceánské druhy z mnohem větších hloubek, než že by déšť přinesl nový život z výše položených míst. To by samo o sobě nebylo takové překvapení, kdyby stejné postupy zároveň nedokázaly, že několik druhů nalezených v říční vodě je obyvatelům povrchových vrstev ještě příbuznější. Tyto sladkovodní druhy však nebyly ničímí předky. Byli to nejnovější přistěhovalci. Zooyty, které se miliardy let držely v hlubinách, náhle dokázaly přežít (a množit se a mutovat) blíž k hladině než kdy dřív, a když narazily na mutaci, která jim umožňovala v přítomnosti kyslíku bujet, konečně toho mohly využít. Ekopoéza možná donutila jiné původní organismy vyhynout, ale těmto prastarým hlubinným druhům invaze ze Země umožnila zahájit vlastní opožděnou invazi. Ať už o tom věděli nebo ne, uvedli Anděle do pohybu události, které je vysvobodily z oceánu a poslaly kolonizovat planetu.

A tak jsem dokázal, že jsem se zmýlil, dostal jsem diplom a stal jsem se slavným v tak úzkém kroužku lidí jako já, že jsme byli navzájem slavní všichni. Žádné velké obzory se přede mnou neotevřely. Všechno, co souviselo s původní biologií, se rychle stávalo akademickou slepou uličkou; od počátku jsem tušil, že to tak dopadne, ale málo jsem se rval o to, abych skončil někde jinde.

Další tři roky jsem se držel cesty nejmenšího odporu: pomáhal jsem s výzkumem samotnému Baratovi, bral jsem učitelské úvazky, o které nikdo jiný nestál. Většina ostatních Baratových studentů se začala věnovat něčemu slibnějšímu. Zjistil jsem, že jsem v Mítaru čím dál častěji sám. Ale to mi nevadilo; měl jsem Beatrice.

V pětadvaceti jsem svou budoucnost viděl jasně. Na rozdíl od jiných, kteří luštili dědictví Andělů a stavěli na něm, budu z povzdálí přihlížet a hrát si se vzorky mořské vody, z níž byly přepečlivě odstraněny veškeré znečišťující látky pocházející od Andělů.

Když jsem se konečně rozhodl zběhnout, bylo již téměř pozdě. Barat se ke mně choval dobře, ale loajalitu hraničící s mučednictvím ode mne neočekával. Na konci roku se v Tie konala biekologická (týkající se původní i andělské ekologie) mikrobiologická konference, pravděpodobně poslední událost tohoto druhu vůbec. Neměl jsem žádné nové výsledky, jimiž bych se mohl pochlubit, ale najít věrohodnou výmluvu pro svou účast by nemělo být těžké a navíc byla konference ideální místo, pokud jsem se chtěl poohlédnout po jiném zaměstnání. Můj velký zooytský objev v Širší komunitě biologů úplně zapomenut nebyl; mohl jsem se pokusit vzpomínku trochu oživit. Pochyboval jsem, že bych něco získal, kdybych někomu nabídl, že se s ním vyspím; když pomínu etické zábrany, most mi stejně nejspíš už přestal fungovat.

Tia bylo desetimilionové město na východním pobřeží. Nové věže stály bok po boku s prázdnými stavbami pocházejícími z dob Andělů, obrovskými vykuchanými soustrojemi, která mohla hrát nějakou roli v ekopoéze. Na to, abych chodil s pusou otevřenou, jsem byl příliš starý a hrdý, ale moje provinciální světaznalost si o to říkala. Tyto kopule a válce byly dvacetkrát starší než kresby vytetované do stropu kláštera u nás doma. Beatrice na nich nikde zobrazena nebyla: nebyla na ničem andělského původu. A proč by také měla být? Její smrt přišla až později.

Univerzita, která stála na předměstí Tie, zabírala stejnou plochu jako třetina samotného Mítaru. Areál měl vlastní podzemní dráhu. Studenti, s nimiž jsem jel ve voze, nevěřicně pokukovali po mém nemoderním oblečení. Zavazadla jsem nechal na ubytovně a zamířil jsem rovnou do konferenčního centra. Barat se rozhodl, že nepojede; možná se nechtěl účastnit veřejného pohřbu svého oboru. To mi usnadňovalo situaci. Mohl jsem shánět nové místo bez nebezpečí, že ho tím vystavím dalšímu posměchu.

Příspěvky, které byly zařazeny na pořad konference na poslední chvíli, byly vypsány na tabuli u hlavního vchodu. Málem jsem tabuli minul bez povšimnutí; vybral jsem si již předem, na které přednášky chci jít. Ale po třech krocích se mi v duchu vybavil jeden název, který jsem při průchodu kolem zahlédl. Musel jsem se vrátit, abych se přesvědčil, že se mi to nezdálo.

Carla Reggiová: "Euforické účinky výměšků Z/12/80".

Stál jsem tam a nevěřicně jsem se smál. Přednášející a její spolupracovníky jsem znal podle jmen, ale zatím jsem neměl možnost se s nimi setkat. Jestli to nebyl nějaký nejapný vtíp... co asi udělali? Vysušili je, vykoupili je a zkusili o tom sepsat vědeckou práci? Z/12/80 byl jeden z "mých" zooytů, jeden z oněch uprchlíků z oceánu; vzduch a voda v Tie se jím přímo henžily. Kdyby jeho výměšky působily euforii, v celém městě by vládla permanentní blaženost.

V tom okamžiku jsem pochopil, na co přišli. Věděl jsem to mnohem dřív, než jsem si to připustil. Šel jsem na tu přednášku s hlavou plnou vtípků o zapomenutých kultivačních baňkách plných látek působících psychotropní kolaps, ale celé ty dva dny jsem se pomalu kradl k pravdě a hledal varianty, v nichž to nemuselo nic znamenat.

Z/12/80, vysvětlovala Carla, vyměšuje mezi svými odpadními produkty také amin, který se dokáže vázat na receptory našich Andělů vytvořených mozků. Jelikož jiní badatelé dokázali (nikdo mne nepoznal; nikdo mi nevěnoval jediný pohled), že Z/12/80 v době ekopoézy neexistoval, je téměř jisté, že tato reakce je neplánovaná a neočekávaná. "Je úkolem archeologů a neurochemiků, aby zjistili, jakou roli, pokud vůbec nějakou, mohl příchod této látky do životního prostředí sehrát při zhroutilí kultury prvních kolonistů. Jasně je, že v posledních patnácti až osmnácti tisících let v ní

plaveme. Vzhledem k tomu, že naše nálady dodnes vykazují tak široké spektrum, se nám pravděpodobně podařilo kompenzovat její přítomnost snížením sekrece endogenní molekuly, která se na tento receptor měla vázat. Ale to je pouze odhad vycházející z dostupných informací. Stanovit přesně, jak se může účinek projevovat od člověka k člověku a v dávkách, jaké se mohou v různých podmínkách vyskytovat, bude zřejmě velice zajímavý úkol pro badatele, jejichž oborů se to dotýká."

Namlouval jsem si, že nemám důvod k neklidu. Beatrice na svět působila pomocí přírodních zákonů; na nadpřirozené zázraky jsem přestal věřit již dávno. Skutečností, že teď někdo identifikoval způsob, jakým tenkrát v noci ve vodě působila na mne, se nic neměnilo.

Pokračoval jsem v pokusech najít si nové zaměstnání. Celá konference mluvila o Cariině objevu, a když lidem konečně došlo, jak souvisí s mou prací, přestaly jejich oči ztrácet výraz dřív, než jsem se dostal do poloviny tirády, kterou jsem se představoval. V následujících třech dnech jsem dostal sedm nabídek - a všechny se týkaly výzkumu biochemie zooytů. Za této situace nebylo myslitelné se tomu nějak vyhnout, uniknout do širšího světa andělské biologie. Jeden muž za mnou dokonce přišel a řekl: "Jste Volnozemec a víte, že předkové Z/12/80 se v mnohem větším počtu vyskytují v oceánu. Nemyslíte, že klíč k pochopení se najde v působení oceánského prostředí?" Zasmál se. "Jako malý jste v tom musel plavat, ne? A zdá se, že vás to nijak nepoznamenalo."

"Zdá se, že ne."

Poslední noc v Tie jsem nemohl spát. Zíral jsem do tmy pokoje, díval jsem se, jak přede mnou tančí šedé jiskry. (Nějaké znečištění vodnatého sklivce? Elektrické poruchy na sítnici? Kdysi jsem slyšel, jak to někdo vysvětloval, ale nedokázal jsem si vzpomenout.)

Andělským jazykem jsem se modlil k Beatrice; její přítomnost jsem vnímal stejně silně jako kdykoli jindy. Na účinku se zřejmě nepodepisovalo pouze dávkování nebo kožní absorpce; nestačilo jen tak plavat v oceánu ve správné hloubce, aby se člověk cítil jako utonulý. Ale v kombinaci se stresem z nedostatku kyslíku a Danielovou psychologickou agitací zřejmě dávka zooytů chcanků zahrnala jisté neuroendokrinní subsystémy na nové území - nebo na staré území, ale novou cestou. Mír, radost, spokojenost, pocit, že je člověk milován, to nebyly nějaké neznámé emoce. Ale tím, že mozek zkratoval obvyklý postup, při němž se tyto pocity vyvolávají jen tehdy, když je k tomu důvod, jsem byl "obdarován Beatricinou láskou". Našel jsem štěstí na požádání.

A nacházel jsem je stále. To byla největší záhada. Přestože jsem tam ležel ve tmě a chystal se logikou skoncovat se vším, pro co jsem žil, schopnost spustit tento mechanismus byla zakořeněná tak hluboko, že jsem se cítil stejně milován, stejně poženán jako jindy.

Možná mi Beatrice nabízela ještě jednu šanci, ukazovala mi, že by mi toto rouhání ještě odpustila a přijala mne zpět. Ale proč jsem vlastně věřil, že je někdo, kdo by mi měl "odpouštět"? Cesta k Bohyni se nedá rozumově vysvětlit; je pouze víra. A já jsem teď už věděl, že pramenem mé víry je bezvýznamná náhoda, nepředvídaný vedlejší projev ekopoézy. Ale ještě jsem se mohl rozhodnout. Ještě jsem mohl dojít k závěru, že Beatricina láska je imunní vůči veškeré logice, že je to síla, již se nedá porozumět, jež se nedá postihnout žádným důkazem.

Ne, nemohl jsem. Dělal jsem kvůli ní výjimky už příliš dlouho. Každý žil s dvojími měřítky - ale já jsem již jejich nůžky rozevřel nejdál, jak to šlo.

Zároveň jsem se rozesmál a rozplakal. Bylo to téměř nepředstavitelné: tolik milionů lidí, kteří se nechali stejně oklamat.

To všechno kvůli nějakým zooytům a... čemu ještě? Někákému Volnozemci, který se rád potápěl a jednou zažil něco neobvyklého a nového? Potom to opakovaly desítky tisíc dalších, generací za generací, až nějaký muž nebo žena dostal touhu obdařit tuto novinku nějakým smyslem. Někdo, kdo měl tak intenzivní potřebu cítit se milován a ochraňován, že iluzi božské přítomnosti v syrovém citovém prožitku nedokázal odolat. Nebo kdo zoufale chtěl uvěřit, že - navzdory tomu, že i Andělé objevili svou smrtelnost - se nad smrtí stále dá zvítězit

Měl jsem štěstí: narodil jsem se do umírněné éry. Nezabíjel jsem ve jménu Beatrice. Netrpěl jsem za svou víru.

Nepochyboval jsem, že jsem byl v posledních patnácti letech mnohem šťastnější, než bych byl, kdybych Danielovi tenkrát řekl, ať hodí provaz a závaží přes palubu beze mne.

Ale to neměnilo nic na faktu, že v jádru toho všeho byla lež.

Probudil jsem se s úsvitem, jen po několika kilotau spánku. V hlavě mi hučelo. Zavřel jsem oči a začal jsem hledat její přítomnost, jako už tisíckrát předtím. Když jsem se ráno probudil a nahlédl do svého srdce, byla tam a nabízela mi sílu a pomocnou ruku. Když jsem v noci ležel v posteli, nebál jsem se ničeho, protože jsem věděl, že nade mnou bdí.

Nebylo tam nic. Beatrice byla pryč.

Potácivě jsem slezl z postele. Připadal jsem si jako vrah a nedovedl jsem si představit, jak s tím, co jsem udělal, budu moci žít.

Všechny nabídky, které jsem na konferenci dostal, jsem odmítl a zůstal jsem v Mítaru. Trvalo nám s Baratem dva roky, než jsme vybudovali vědecký tým ke zkoumání účinků zoaminu a dalších devět, než jsme plně objasnili jeho působení na mozek. Všechny naše posily měly kvalitní vzdělání v oboru neurochemie a odváděly lepší práci než já, ale když Barat odešel do důchodu, stal jsem se mluvčím skupiny já.

Původní objev byl mimo vědecké kruhy převážně ignorován; pro většinu lidí nebylo důležité, jestli chemie našeho mozku odpovídá původnímu záměru Andělů, nebo zda ji před patnácti tisíci lety pozměnilo nějaké nepředvídané znečištění. Ale když mítarský zoaminový tým začal publikovat podrobné zprávy o biochemii náboženských prožitků, veřejnost jako taková téma znovu objevila - s myšlenkami na pomstu.

Univerzita posílila bezpečnostní opatření. Bylo nám vyhrožováno smrtí a došlo k několika nepříjemným incidentům, ale zraněn nebyl nikdo. Byli jsme zaplavováni žádostmi z rozhlasových a televizních stanic - většinou však vycházely z názoru, že náš tým je morálně povinen "postavit se kritice", nikoli z toho, že jsou stanice morálně povinny nabídnout nám šanci, abychom mohli klidně a jasně vysvětlit svou práci, nepřekřikováni rozlícenými fanatiky.

Fanatikům jsem se naučil vyhýbat, ale obtížnější to bylo s tmáři. Odpor ze strany církve bych očekával - bránit víru byla koneckonců jejich práce - ale některé intelektuálně nejžalostnější reakce vyšly od akademiků z jiných vědních oborů. Při jedné televizní debatě jsem musel čelit kazatelce Hluboké církve, teologovi Přechodné církve, oddanému stoupenci oceánské bohyně Marni a antropologa z Tie.

"Tento objev ve skutečnosti nemá význam pro žádnou věroučnou soustavu," vysvětloval klidně antropolog. "Každá pravda je lokální. V každém stánku Hluboké církve ve Ferezu Beatrice je dcerou Bohyně a my jsme smrtelným vtělením Andělů. V pobřežní vesnici o několik miliradiánů jižněji je nejvyšší stvořitelkou Marni, a tady je to ona, z níž jsme se zrodili. Mohlo by se zdát, že udělat krok dál a přejít z duchovní sféry do vědecké může 'popřít' některé duchovní pravdy... ale přechod z vědecké sféry do duchovní předkládá stejná omezení. Nejsme nic než příběhy, které sami vyprávíme, a ničí příběh není lepší než příběh někoho jiného." Dobrosrdečně se usmál, s výrazem rodiče, který by opravdu rád dopřál všem svým škorpícím se dětem stejný díl sporné hračky.

"Kolik kultur by podle vás na vaši definici 'pravdy' přistoupilo?" zeptal jsem se ho. "Kolik lidí by podle vás souhlasilo s tím, že bude uctívat bohyni, kterou netvoří nic víc než fakt jejich víry?" Otočil jsem se ke kazatelce Hluboké církve. "Vám to stačí?"

"V žádném případě!" Vrhla na antropologa zlostný pohled. "Přestože ke zde přítomnému bratrovi chovám nejvyšší úctu," pokynula ke stoupenci Marni, "nesouhlasím s tím, že je možné nakreslit čáru kolem lidí, kteří měli to štěstí, že byli vychováni v pravé víře, a pak tvrdit, že Beatricina nekonečná moc a láska je omezena na tuto skupinu lidí... jako by šlo o nějakou sbírku lidových písní!"

Stoupenec Marni zdvořile souhlasil. Marni nestvořila jen oceány na Zaslíbené, ale i nejvzdálenější hvězdy. Někteří lidé jí možná říkají jinak, ale kdyby zítra měl každý na této planetě zemřít, ona by stále byla Marni, nezměněná, neoslabená. Antropolog odpověděl upokojivým tónem. "Jistě. Ale v kontextu a v širší perspektivě..."

"Mně úplně stačí Bohyně, která přebývá v nás," ozval se teolog Přechodné církve. "Zdá se... neskromné čekat něco víc. Místo zbytečného trápení se těmito nejzazšími otázkami, měli bychom se věnovat věcem příměřeným lidským měřítkům."

Obrátil jsem se k němu. "Takže vám je vlastně lhostejné, jestli všechno kolem vás vytvořila nekonečně mocná a milující bytost, která vás chce po smrti uvítat ve své náruči... nebo jestli je vesmír jakási kvantová porucha, která jednoho dne zmizí a vymaže existenci nás všech?"

Těžce si oddechl, jako bych po něm chtěl, aby tím, že odpoví, podal nějaký fyzicky náročný výkon. "Nijak si v těchto věcech nelibuji."

Později si mne kazatelka Hluboké církve vzala stranou a zašeptala: "Abych byla upřímná, jsme všichni velice rádi, že jste odhalili ten hrozný kult utonulých. Je to banda fundamentalistických idiotů, církvi bude bez nich líp. Ale nesmíte se nechat mýlit tím, že má vaše práce něco společného s obyčejnými, civilizovanými věřícími!"

Stál jsem v zadních řadách davu, který se shromáždil na pláži nedaleko jezírka ve skalách, aby poslouchal dva starce stojící po kolena v mléčně kalné vodě. Trvalo mi čtyři dny, než jsem se z Mítaru dostal až sem, ale když jsem se doslechl, že se na odlehlé části západního pobřeží vyplavuje zooytický květ, musel jsem přijet a vidět výsledky na vlastní oči. Zooaminový tým pro takové příležitosti dokonce povolával antropologa - někoho, kdo se dokázal vyrovnat s tak náročnými pojmy, jako je existence objektivní reality a biochemický základ lidského myšlení - ale Celině s námi byla jen část roku a momentálně se věnovala jinému výzkumu.

"Toto je prastaré, posvátné místo," prohlásil jeden muž a rozpráhl ruce, aby jezírko obsáhl. "Stačí, abyste si prohlédli jeho tvar, a pochopíte to. Soustřeďuje energii hvězd, slunce a oceánu."

"Ohnisko energie je tam, u vtoku," dodal druhý a ukázal k místu, kde mohlo být vody tak po lýtka. "Jednou jsem zašel příliš daleko. Téměř jsem se ztratil v mocném snu oceánu. Naštěstí přišel tady přítel a zachránil mne!"

Tito muži nebyli stoupenci Marni ani členové nějakého jiného oficiálního náboženství. Pokud se mi podařilo zjistit ze starých novinových zpráv, ke kvetení docházelo jednou za osm nebo deset let a ti dva se ustanovili jakýmsi 'strážci' jezírka před více než padesáti lety. Někteří místní vesničané z toho měli legraci, ale jiní chovali starce v úctě. A za nevelký poplatek se turisté i místní mohli nechat očistit zpěvem a potom pocákat mocnou tekutinou. Vypařováním se zvyšovala koncentrace uzavřené vody s květem; několik dní, než zooytům dojdou živiny a hromadně zahynou v mračnu sirovodíku, se měl amin vyskytovat v koncentracích, jakých jsme dosahovali v našich laboratorních kulturách v Mítaru.

Díval jsem se, jak se lidé seřazují k rituálu, a přitom jsem se přistihl, jak se snažím bagatelizovat možnost, že by skutečně mohl na někoho zapůsobit. Bylo denní světlo, nikdo se nebál o život a panteistické žvásty těch dvou starců nesly všechny znaky vážného přesvědčování z výbavy pouličních podvodných prodáváčů. Jejich minimální upřímnost a penězoměnecké ruce měly stačit, aby důvěru v celou tuto věc podkopaly. Byla to atrakce pro turisty, nikoli zážitek, který by mohl změnit život.

Když utichl očistný zpěv, první zákaznice poklekla k okraji jezírka. Jeden ze strážců nabral vodu do malé kovové číše a chrstl jí ji do tváře. Žena se po chvíli rozplakala radostí. Přesl jsem blíž; cítil jsem, jak se mi svírá žaludek. Dělal to, co se od ní očekávalo, nic víc. Dodržovala pravidla hry, nechtěla pokazit legraci - jako lidé, kteří se chtějí pobavit, a proto předstírají, že jim pouťové médium čte myšlenky,

Další, komu strážci zazpívali, byl mladý muž. Začal se potácet dřív, než se ho vůbec dotkli vodou; když to udělali, začaly se z něho drát úlevné vzlyky, které mu škubaly celým tělem.

Přelétl jsem zástup očima. Třetí v řadě teď stála mladá dívka a bázlivě se rozhlížela kolem; nemohlo jí být víc než devět nebo deset. Její otec (předpokládám, že je to on) stál za ní a ruku jí držel na zádech, jako by ji postrkoval dopředu. Přestalo mne bavit hrát si na antropologa. Tlačil jsem se davem, až jsem se dostal k okraji jezírka, a tam jsem se otočil, abych mohl dav oslovit. "Tito lidé jsou podvodníci! To, co se tady děje, není žádná záhada. Mohu vám přesně říct, co

v té vodě je. Je to droga, přírodní látka vylučovaná organismy, které tu zůstávají uvězněny, když vlny ustoupí."

Dřepl jsem si a chystal jsem se ponořit do jezírka ruku. Jeden ze strážců se ke mně přihnal a chytil mne za zápěstí. Byl starý, mohl jsem si s ním dělat, co jsem chtěl, ale někteří lidé se již pohoršovali. Nechtěl jsem se s ním začít prát a vyvolat výtržnost. Ustoupil jsem od něho a znovu jsem promluvil.

"Věnuji se studiu této drogy již více než deset let na Mitarské univerzitě. Nachází se ve vodě na celé planetě. Pijeme ji, koupeme se v ní, každý den v ní plaveme. Ale na tomto místě je koncentrovaná, a když nepochopíte, co děláte, když ji užíváte, můžete si tím omylem ublížit!"

Strážce, jenž mne chytil za zápěstí, se rozesmál. "Ano, sen oceánu je mocný, ale k tomu nepotřebujeme tvé rady.

Padesát let já a můj přítel studujeme jeho moudrost a dnes jsme tak silní, že můžeme v posvátné vodě stát!" Ukázal na své kožnaté nohy. Nepochyboval jsem o tom, že jeho krevní oběh je tak slabý, že dávku snižuje na snesitelnou úroveň. Natáhl ke mně svou šlachovitou ruku. "A teď táhni zpátky do Mitaru, vnitrozemče. Táhni ke svým knihám a mrtvým strojům! Co bys mohl vědět o posvátných mystériích? Co bys mohl vědět o oceánu?"

Řekl jsem: "Myslím, že vám chybí argumenty."

Vstoupil jsem do jezírka. Začal kvílet, že svým neočištěným tělem znečistím vodu, ale protlačil jsem se kolem něho.

Druhý strážce se pustil za mnou, ale přestože jsem měl chodidla po tolika letech nošení bot měkká, nevšímal jsem si ostrých hran kamenů a postupoval jsem ke vtoku. Zooamin mi pomáhal. Cítil jsem starou radost, starý klid, starou "lásku"; působil jako silné anestetikum.

Ohlédl jsem se přes rameno. Druhý muž moje pronásledování vzdal; zdálo se, že má opravdový strach jít dál. Svlékl jsem si košili, zmuchlal jsem ji a hodil jsem ji na skálu vedle jezírka. Potom jsem se začal brodit nejkratší cestou k ohnisku energie."

Voda mi stoupla po kolena. Cítil jsem, jak mi buší srdce, tak rychle, jak mi nebušilo od dětství. Lidé na mne ze břehu jezírka pokřikovali - někteří byli rozzuřeni mým svatokrádežným chováním, jiní se zjevně obávali o moje bezpečí v přítomnosti sil, nad nimiž nemám žádnou moc. Aniž bych se otočil, zakřičel jsem ca nejsilněji: "Žádná 'síla' tady není! Není tady nic 'posvátného'! Je tady jenom droga..."

Starých zvyků je těžké se zbavit; měl jsem co dělat, abych se nezačal modlit. Prosím, svatá Beatrice, nedovol mi získat zpět svou víru.

Lehl jsem si do vody, aby se mi nad obličejem zavřela. Najednou jsem viděl bílo; měl jsem pocit, jako bych opouštěl tělo. Láska Beatrice se do mne vlila a všechno bylo jako dřív: její přítomnost byla stejně hmatatelná, stejně nepopíratelná jako vždy dřív. Věděl jsem, že jsem milován, přijat, je mi odpuštěno.

Díval jsem se do světla a čekal jsem. Téměř jsem očekával nějaký hlas, vidění nebo halucinace se všemi podrobnostmi. Někteří utonuli takové zážitky měli. Jak potom mohli najít cestu zpět ke zdravému rozumu?

Avšak pro mne to byla jen emoce jako taková, ohromující, ale prostá. Nezačalo to být jednotvárné: dokázal bych se tak vyhřívat celé dny. Ale již jsem chápal, že to neříká o mém místě ve světě nic víc než to, že mi sluneční paprsky zahřívají kůži. Již nikdy bych to nezaměnil za dotek opravdové ruky.

Postavil jsem se a otevřel jsem oči. Před očima mi tančily fialové přeludy. Trvalo mi několik tau, než jsem popadl dech a postavil se jistě. Potom jsem se otočil a začal jsem se brodit zpátky ke břehu.

Dav zmlkl, ale netušil jsem, zda je příčinou odpor nebo váhavá úcta.

"Není to jenom tady," řekl jsem. "Není to jenom ve vodě. Je to dnes naší součástí; máme to v krvi." Byl jsem stále zpola slepý; neviděl jsem, jestli mne někdo poslouchá. "Ale když to víte, jste svobodní. Když jste připraveni vyrovnat se s možností, že všechno, co naplňuje vaši duši pocitem blaženosti, všechno, co vás pozvedá a vlévá vám do srdce radost, všechno, co dodává vašemu životu smysl... je vyhané, zkažené, nesmyslné - pak nemůžete být nikdy ztročeni."

Nechali mne projít. Otočil jsem se a díval jsem se, jak se řada tvoří znovu; holčička už v ní nestála.

Prudce jsem procítl z téhož starého snu.

Ze zádi lodě jsem spouštěl do vody svou matku. Ruce měla svázané, na nohách závaží. Bála se, ale věřila mi: "Že mne pak v pořádku vytáhneš, Martine?"

Povzbudivě jsem přikývl. Ale v okamžiku, kdy zmizela pod vlnami, mi blesklo hlavou: Co to dělám? Těm žvástům přece už nevěřím.

A tak jsem vytáhl nůž a začal jsem provaz přerezávat...

Přitáhl jsem kolena na hrud' a skrčil jsem se, ve tmě, na neznámém lůžku. Byl jsem v nějakém malém městě na železniční trati, v polovině cesty do Milani. V polovině mezi půlnocí a svítáním.

Oblékl jsem se a vyšel jsem před hotýlek. Centrum města bylo liduprázdné a obloha byla poseta hvězdami. Úplně jako doma. V Mitaru se všechno ztrácelo v závoji světla.

Všechny tři hvězdy, uváděné různými hodnověrnými zdroji jako slunce Země, stály nad obzorem. Jestli se nemýlily všechny, možná se dožiji toho, že uvidím dalekohledem pořízený obraz vlastní planety. Ale vyhlídka na navázání kontaktů s Anděly - pokud tam někde skutečně nějaká jejich frakce ještě existovala - mne ponechávala chladným. V duchu jsem zakřičel ke hvězdám: Vaše degenerované děti vaši pomoc nepotřebují! Proč bychom se k vám měli vracet? My vás překonáme!

Sedl jsem si na schody na okraji náměstí a zabořil jsem tvář do dlaní. Chvástání nepomáhalo. Nic nepomáhalo. Možná kdybych vyrůstal se znalostí pravdy, byl bych teď silnější. Ale když jsem se v noci probudil a uvědomil jsem si, že matka je prostě mrtvá a všichni, které jsem kdy měl rád, ji budou následovat, a že také já zmizím do stejné prázdnoty, bylo to, jako by mne pohřbívali zaživa. Bylo to, jako bych byl znovu ve vodě, svázaný a zatížený, a měl jistotu, že mne nahoru nikdo nevytáhne.

Někdo mi položil ruku na rameno. Překvapeně jsem zvedl hlavu. Byl to muž přibližně mého věku. Jeho chování nepůsobilo jako hrozba; spíš to vypadalo, jako by se měl na pozoru on přede mnou.

"Potřebujete střechu nad hlavou?" zeptal se. "Mohu vás pustit do kostela, jestli chcete." Kousek za ním stál vozík plný uklížečích potřeb.

Zavrtěl jsem hlavou. "Taková zima není." Bylo mi trapné poznat, že nedaleko mám pokoj se vším všudy. "Díky."

Když odcházel, zavolal jsem za ním: "Věříte v Bohyni?"

Zastavil se a pak si mne chvíli prohlížel, jako by se rozhodoval, jestli je to nějaký chyták - že mne třeba najali místní farníci, aby prověřili jeho teologickou pevnost. Nebo se možná jen chtěl zachovat diplomaticky k člověku, který je tak zoufalý, že uprostřed noci sedí na náměstí a cizího člověka prosí o duševní posilu.

Zavrtěl hlavou. "Jako dítě jsem věřil. Ale dnes už ne. Byla to hezká představa... ale nedávala smysl." Skepticky mne pozoroval, stále nejistý mými motivy.

"A není takový život nesnesitelný?" řekl jsem.

Zasmál se. "Vždycky ne."

Vrátil se ke svému vozíku a začal ho tlačit směrem ke kostelu.

Zůstal jsem na schodech a čekal jsem na svítání.

přeložil Petr Kotrle